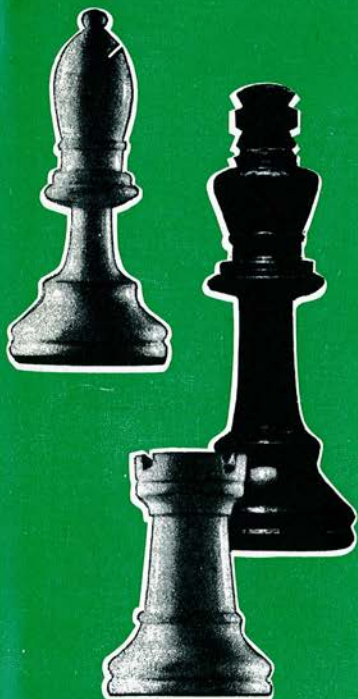

TIDSKRIFT FÖR

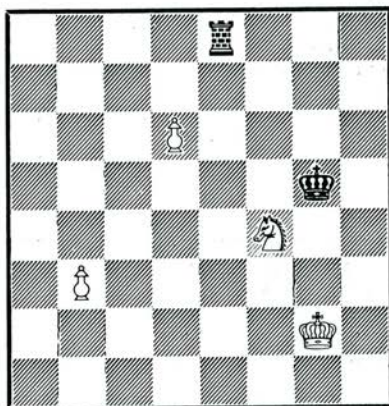
SCHACK

4

Årgång 82 • Maj • 1976

Vit vinner

Tusenmanna

Allsvenskan

Internationell damturnering

Eksjö

Öppna SM

Sandefjord/Gausdal

Tidskriftskommitté:

Ansvärlig utgivare Fil. dr. Eric Uhlin, tel. 0303 - 102 51
 Ekonomichef Arne Berggren, tel 031 - 25 57 76
 Redaktion Lars Göran Ribbeck, tel. 031 - 14 55 28
 Ägare Sveriges Schackförbund
 Prenumerationspris inom Europa kr. 42:—, utom Europa \$ 10:—

INNEHÅLL

Tusenmanna	97	Internationella turneringar	124
Norska turneringar	100	Studier	125
Allsvenskan	103	Problem	127
SK Kristallens Damturnering	105	Omslagsdiagram	128
Teori och praktik	106		
Interzonturneringarna	110		
Eksjö	111		
Allsvensk final	112		
Öppna SM	113		
Ulf Andersson — konstnärsbelönad	113	Manuskript och annonser till TfS/4 senast den 9/6.	
Partier	114		

BOKNYTT

Walker: Chess for juniors	12:00
Reinfeld: 1001 brilliant ways to checkmate	4:00
Bjerke: Spillet i mitt liv	46:50
Harwood: Caissas Web	49:50
Birbrager: Chess; Serious — for Fun	14:55
Chess Digest: Modern Opening Theory 1973 (övers. fr Shakhmaty)	22:55
Chess Digest: Modern Opening Theory 1974 (övers. fr Shakhmaty)	22:55
Suetin: Lehrbuch der Schachtheorie, 2. uppl	43:95
Boleslawski: Skandinavisch bis Sizilianisch, 3. uppl.	31:40
Koblentz: Lehrbuch der Schachstrategie, 2. uppl., Band I	29:05
Kotov: Lehrbuch der Schachstrategie, 2. uppl., Band II	30:10
Lachaga: Mercedes 1975	18:45
CF-DDr: Leipzig 1975	18:10
Paoli: Raggio Emilia 1975/76	14:80
RCF: Spartakiaden 1975 (rysk bulletin fr lagmästerskapet)	27:40

Moms och porto tillkommer — snabba leveranser!

Skånes Schackförlag - The Chess House

Idrottsg. 20, 216 14 Malmö Studiestraede 24 DK-1455 Köbenhavn K
 Ordertelefon: 040/16 28 61 — 15 45 03 — 45 26 10 00945/114 62 91 (direkt)
 Svenskt postgiro 63 19 45-3. Bankgiro 312—7958. Danskt postgiro 58715.
 Norskt postgiro 9 92 45. Finskt postgiro 1121 19-5

Tusenmanna – 10-årsjubileum

Så var det tid igen för Sveriges Schackförbunds och Dagens Nyheters gigantiska propagandatävling. För tionde gången invaderades Blå Hallen i Stockholms stadshus 24–25/4 av spellystna schackspelare i bokstavligen praktiskt taget alla åldrar, från 8 år till uppåt de 75.

Ur programbladet noterar vi att det under Tusenmannas historia spelats schack vid över 5.500 bord av 10.000 spelare. En del har naturligtvis deltagit flera gånger, ett drygt 60-tal hade t.o.m. spelat med i samtliga Tusenmanna.

Så var det klart för spel i dagarna två, hundra kvalificeringsgrupper under lördagen, semifinaler och final dagen därpå. Allt flöt perfekt, tävlingsledningarna Sture Hedberg, Carl-Axel Ericsson och Lars Bäckström jämte tävlingsledning och funktionärer märktes knappast, detta är som bekant det högsta betyg domare eller tävlingsledning kan få.

De 100 gruppsegrarna

Bo Eriksson, Eskilstuna, Börje Lindström, Finspång, Niels Lauritsen, Roskilde DK, Dag Wasberg, Stockholm, Allan Hedman, Farsta, Bengt Lindberg, Sollentuna, Magnus Bergström, Solna, Stig Wendsjö, Uppsala, Alexis Näslund, Stockholm, Rikard Unelius, Johanneshov, Lennart Wahlström, Varberg, Börje Pettersson, Linköping, Gunnar Hedin, Farsta, Christer Hartman, Bandhagen, Gösta Lundell, Stockholm, Lennart Pettersson, Knivsta, Gunnar Johansson, Nyköping, Hans-Åke Cedersund, Linköping, Lars Blomström, V Frölunda, Bengt Bogeström, Bandhagen, Tony Apéria, Upplands Väsby, Christer Bergström, Solna, Jan Grahn, Spånga, Mark de Groen, Sollentuna, Holger Larsson, Hägersten, Björn Jäderberg, Norsborg, Hugo Jörgensen, Norrköping, Eric Bring, Ektorp, Kenth Andersson, Nynäshamn, Mio Malmberg, Täby, Torbjörn Bäcklin, Uppsala, Paul Lichtenstein, Farsta, Bertil Pålsson, Malmö, Juhani Karasaalo, Bandhagen, Göran Fant, Stockholm, Harry Schüssler, Malmö, Åke Karlsson, Katrineholm, Tage Bengtsson, Borås, Ove Johansson, Hägersten, Christer Niklasson, Hägers-

ten, Anders Levén, Huddinge, Bengt-Ola Iseftoft, Eskilstuna, Tom Wedberg, Djursholm, Arvid Sundin, Farsta, Dan Cramling, Huddinge, Arvid Åhren, Forshaga, Henryk Dolata, Linköping, Jörgen Lundvall, Sundbyberg, Curt E Berglöf, Västerås, J Artur Olsson, Varberg, Andres Lootsma, Handen, Jan Carltoft, Bromma, Ralf Åkesson, Täby, Jouko Tähti, Spånga, Oscar Miezi, Johanneshov, Allan Werle, Hägersten, Elias Larsson, Spånga, Johan Sterner, Stockholm, Reedik End, Stockholm, Torvald Larsson, Linköping, Tor Jäderberg, Norsborg, Göran Rörvall, Uppsala, Åke Olsson, Stockholm, Sven-Olov Holmström, Västerås, Karl Erland Gannholm, Stånga, Lars Grahn, Malmö, Lars Thyberg, Bandhagen, Stefan Bäcklin, Stockholm, Mats-Ove Persson, Södertälje, Ulf Lindquist, Hallsberg, Erland Määttä, Enköping, Sven Backlund, Borlänge, Lars Sanghed, Upplands Väsby, Johan Sundin, Domsjö, Bengt Jacobsson, Stockholm, Ulf Lögdahl, Eskilstuna, Martin Gunnäs, Enskede, Bengt Bergström, Sollentuna, Gunnar Pihlgren, Bromma, Stig Årman, Solna, Leif Lindström, Uppsala, Henrik Arfwedson, Uppsala, Björn Wendsjö, Uppsala, Jovan Vuletic, Sollentuna, Sören

Finaldags i Tusenmanna — trängseln var svår men det gick fint med hjälp av demonstrationsbräden.

Appelqvist, Norsborg, Bo Lennart Oskarsson, Sparsör, Knutte Nordström, Tumba, Gösta Carlsson, Karlstad, Ingemar Schütz, Skänninge, Christer Eck, Hägersten, Helge Wade-mark, Hultsfred, Olle Tall, Stockholm, Per Dahlberg, Borås, Susanne Olzon, Stockholm, Torsten Blom, Järfälla, Björn Meidal, Stockholm, Peter Kolbert, Stockholm, Henry Frelin, Ösmo, Jaakko Liljamaa, Stockholm, Tom Axelsson, Linköping.

SEMIFINALERNA

I två av grupperna fick kvalitetspoäng tillgripas för att få fram segraren, jämnast var det i grupp 4 med 4 spelare på 5½ poäng. I grupp 1 inskränkte sig tätgruppen till 2 spelare. Det blev Mats-Ove Persson resp. Henrik Arfwedson som vid fingranskningen visade sig ha mött motståndare som "betalade" mer än konkurrenternas. Det var små marginaler som avgjorde rätten till finalplats!

Christer Hartman tog en säker seger i grupp 2 trots konkurrens från så erkända snabb-schackspelare som Harry Schüssler och Åke

Finalkvartetten i Tusenmanna, Mats-Ove Persson, Christer Hartman, Henrik Arfwedson och segraren Tom Wedberg.

Olsson, han mötte f.ö. bägge med segrar som resultat. I grupp 3 tillämpade Tom Wedberg den säkraste metoden att vinna en Monradtävling, han vann samtliga 7 partier och så var det inte mer med det.

Resultat för de främsta:

Grupp 1: 1) Henrik Arfwedson, Uppsala, 5,5 poäng, 2) Gösta Carlsson, Karlstad 5,5, 3) Tony Apéria, Upplands Väsby, 5, 4) Björn Jäderberg, Norsborg 5, 5) Christer Niklasson, Hägersten 4,5 p.

Grupp 2: 1) Christer Hartman, Bandhagen 6,5 poäng, 2) Dan Cramling, Huddinge 5, 3) Reedik End, Stockholm 5, 4) Harry Schüssler, Malmö 5, 5) Stig Årman, Solna 5, 6) Christer Bergström, Solna, 5 p.

Grupp 3: 1) Tom Wedberg, Djursholm 7, 2) Torvald Larsson, Linköping 5, 3) Magnus Bergström, Solna 5, 4) Lars Blomström, V Frölunda 5, 5) Gunnar Pihlgren, Bromma 4,5 p.

Grupp 4: 1) Mats-Ove Persson, Södertälje 5,5, 2) Knutte Nordström, Tumba 5,5, 3) Lars Grahn, Malmö 5,5, 4) Jovan Vuletic, Sollen-tuna 5,5, 5) Peter Kolbert, Stockholm 5 p.

FINALEN

Det blev en rent sensationellt ungdomlig kvar-tett som skulle göra upp om slutsegern i Tu-senmanna 1976. Tom Wedberg med sina 22 år fann sig helt plötsligt vara turneringens äl-derman, yngst var Christer Hartman 15 år, myc-ket äldre var inte Mats-Ove Persson, 16, och Henrik Arfwedson, 18.

Wedberg betraktades nog som favorit trots att han måste lämna maximala tidshandikapp till Arfwedson och Hartman och således en-dast disponerade 7 av partitidens 30 minuter, mot Persson hade han 11 minuter på sig. Men det blev inga bekymmer, Wedberg spelade snabbt och säkert och vann komfortabelt sam-tliga tre partier.

Resultat: Rond 1: Tom Wedberg-Mats-Ove Persson 1-0, Henrik Arfwedson - Christer Hartman 1-0.

Rond 2: Tom Wedberg-Henrik Arfwedson 1-0, Mats-Ove Persson-Christer Hartman 0-1.

Rond 3: Christer Hartman-Tom Wedberg 0-1, Henrik Arfwedson-Mats-Ove Persson ½-½.

Slutställning: 1. Tom Wedberg, Djursholm 3, 2. Henrik Arfwedson, Upsala 1½, 3. Christer Hartman, Bandhagen 1, 4. Mats-Ove Persson, Södertälje ½.

Bo Cegrell — överlägsen segrare i juniorernas turnering.

Under senaste år har på Tusenmannas fin-naldag spelats en separat turnering för juniorer upp till 15 år. Så även i år. Ett drygt 70-tal juniorer spelade 7 ronder Monrad. Turnering-en dominerades helt av Bo Cegrell, Norrtälje,

som tog 6 poäng på 6 ronder och redan då var klar slutsegrare.

Pristagare: 1. Bo Cegrell, Norrtälje 6½, 2. Mikael Nestius, Enskede 5½, 3. Benny Haag, Enskede 5½, 4. Jan Johansson, Uppsala 5½, 5. Mattias Johansson, Kallhäll 5½, 6. Tommy Revai, Kallhäll 5, 7. Kent Iversén, Norsborg 5, 8. Leif Westlund, Hofors 5, 9. Göran Ericsson, Huddinge 5, 10. Siv Bengtsson, Vara 5, 11. Ingemar Svensk, Kallhäll 5, 12. Bengt Jansson, Forshaga 4½, 13. Magnus Bergman, Karlstad 4½, 14. Peter Pitkänen, Fyrtornet 4½, 15. Mikael Carlson, Upsala 4½, 16. Stefan Öberg, Enköping 4½, 17. Pia Cramling, Huddinge 4½, 18. Anders Nylén, Visby 4½, 19. Mikael Widenkeller, Njudung 4½.

Prisbordet var som vanligt välförsett, flera hundra schackböcker bytte ägare under de två dagarnas spel. Tom Wedberg fick en färg-TV för sin seger i Tusenmanna, Bo Cegrell belönades med en transistorradio. Noga räknat fick samtliga 1000 deltagare pris då Dagens Nyheter delade ut en i bokform sammanställd artikelserie, Torsten Ehrenmarks och Björn Bergs "Jorden runt på 8 dagar", en charmfull och underhållande bok som bara den väl motiverade deltagandet i Tusenmanna!

LGR

Kulturstipendier till schackspelare?

Det var inte bara den livliga schackverksamheten som glädde under Tusenmanna. Fritids- och kulturborgarrådet Thorsten Sundström ut-talade sig vid ett besök i mycket positiva ton-gångar om möjligheterna för schackspelare el-ler sådana som gör en insats för schackspelet att erhålla kulturstipendier.

- Sedan nu regeringen beslutat om konst-närslön till Ulf Andersson verkar det naturligt för Stockholms kommun att vidga kulturbe-greppet och bredda utdelningen av kultursti-pendier, var de tankegångar Thorsten Sund-ström framförde.

Bestämmelserna och behandlingen av an-sökningar till kulturstipendier lär vara skiftan-de inom kommunerna men det är skäl att nog-grant följa utvecklingen. Om Stockholms kommun beviljar kulturstipendier till schack-spelare blir möjligheterna stora att andra kommuner följer efter.

Sandefjord och Gausdal Svenska framgångar

I den långa raden internationella turneringar i Norge under senare år, tar Sandefjord priset för tävlingarna 11–17 april 1976 som de tills dato starkast besatta i det norska schacklivet. Huvudturneringen – 32 deltagare från 14 nationer – räknade fyra stormästare, tolv internationella mästare och i övrigt nationella mästare. Man spelade nio ronder Monrad med det ganska snabba tempot 50 drag/2,5 t. Genom att två dubbelronder ingick avverkades det hela på en vecka, efterföljansvärt i flera hänseenden.

Fyra svenskar var med i den hårda konkurrensen. Det blev en fullträff för Lars-Åke Schneider, som kunde registrera sin tredje och slutgiltiga inteckning för titeln IM (internationell mästare). Högst välförtjänt efter utmärkt spel präglad av stor säkerhet. Christer Niklasson kunde glädja sig åt en första IM-inteckning och är således ett gott stycke på väg. Tom Wedberg startade svagt, och när han äntligen kom i slag var konkurrenterna för långt ifrån. Den fjärde svensken, dvs signaturen, var från början rankad på 16:e plats och hamnade efter kvalitetsberäkningen på 15:e. Var inte det en uppyckning så säg.

Här följer slutställningen för flertalet deltagare med rangordning efter kvalitetsberäkning (Schneider hade högre poäng än själve segraren!): 1) Ostojic, Jugoslavien 6½, 2) Schneider 6, 3) Barczay, Ungern 6, 4) Farago, Ungern 6, 5) Westerinen 6, 6) Niklasson 5½, 7) Poulsson, Norge 5½, 8) Spiridonov, Bulgarien 5½, 9) Ogaard, Norge 5½, 10) Tiller, Norge 5, 11) Raaste, Finland 5, 12) Parr, Australien 5, 13) Filipowicz, Polen 5, 14) O'Kelly, Belgien 5, 15) E. Lundin 4½, 16) Heiberg, Norge 4½,

17) Bednarski, Polen 4½, 18) Iskov, Danmark 4½, 19) Scott-Knudsen, Norge 4½, Tom Wedberg tog 4 poäng och hamnade på 22:a plats – lika med rankinglistan!

I Keres spår – och stil

Lars-Åke Schneider hade det hårdaste spelprogrammet i Sandefjord. Det råkade utfalla så att han fick möta sju av de tio högst rankade, alltså även de fyra stormästarna, Ostojic slapp undan med fyra av de nio främsta.

I tredje ronden vann Schneider ett bra parti mot den gamle belgiske stormästaren, välkänd även som teoretiker.

Nr 43 FRANSKT

L-Å Schneider — O'Kelly

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 c5 4. e×d5 D×d5 5. Sgf3 c×d4 6. Lc4 Dd6 7. 0—0 Sf6 8. Sb3 Sc6 9. Sb×d4 S×d4 10. S×d4 a6

Vit har nu åtminstone fem drag att välja på, enligt Keres tycks vits utsikter "i allmänhet vara bättre" i den uppkomna ställningen.

11. Lb3 Dc7

Här spelade Geller 12. Lg5 mot Eliskases i Stockholm 1952, vartill Keres kommenterar: "Möjligen är det ännu starkare att spela 12. Df3 Ld6 13. h3 med avsikten 14. Lg5". Det är just den vägen Schneider väljer.

12. Df3 Ld6 13. h3 0—0 14. Lg5 Le5

Detta är nog förlustdraget, även om vit efter 14. — Le7 15. Tad1 står klart bättre.

15. Tad1 Ld7 16. Tfe1 Tad8 17. De3! Ld6 18. L×f6 g×f6 19. Dh6 f5

Svart är hur som helst försvarslös; sällan ser man ett så ineffektivt löparpar.

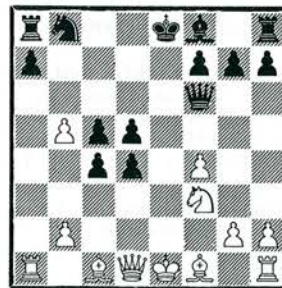
20. Sf3 f6 21. Sd4 Le5 22. S×e6 L×e6 23. L×e6† Kh8

Och så slutklämmen på det av vit starkt och målmedvetet genomförda partiet (med en smula ledning av Keres!).

24. Td7! 1—0

Ett viktigt parti

Det var rosor och törnen på Christer Niklassons väg till en första IM-inteckning. Starten var imponant: tre raka segrar – och ensam ledning bland de 32! Men det kom förluster mot Barczay och Ostojic (som ju hade stormästarrenommé att försvara). Inför sjunde rondens möte sade Christer betänksamt: "I dag har jag ett väldigt viktigt parti". Hans slutmål var de 5½ poäng som krävdes. Det viktiga partiet fick ett rätt sensationellt förlopp. Vi placerar här ett diagram med frågan: Hur bär man sig åt för att få upp en sådan bondeställning efter 12 drag?

Nr 44 VOLGAGAMBIT

C. Niklasson — N. Spiridonov

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. a4 b×c4 5. Sc3 d6 6. e4 La6

Säkerligen förlitar sig svart på analyser i sitt variantval, som noga taget inte ser sunt ut med den på a6 föga verksamma löparen. Att det tar en ände med förskräckelse är således bara i sin ordning!

7. f4 e6 8. Sf3 e×d5 9. e5!

Niklasson trodde sig veta att det så långt fanns någon förebild. Svarts nästa drag är inte tillräckligt, men hur skall han spela för att berättiga varianten?

9. — d4 10. e×f6 D×f6

Ej 10. — d×c3 för 11. Dd5

11. Sb5! L×b5 12. a×b5 d5

En bondeställning som man inte ser sig mätt på i första taget (se diagram). Men ack – en koloss på mycket svag grund.

13. Se5 Sd7

Eller lika svårt 13. — Ld6 14. Df3 De6 15. L×c4. På textdraget forcerar vit vinsten utan större möda.

14. S×d7 K×d7 15. Df3 De6† 16. Kf2 d3 17. L×d3! c×d3 18. Te1 Db6 19. D×d5† Ld6 20. Ta6 Dc7 21. Tc6 Db8 22. D×f7† Kd8 23. Dd5 1—0

I den samtidigt spelade internationella juniorturneringen blev slutställningen för de främsta: T. Binham, Finland 6, B. Stein, Västtyskland 6, Omar Jonsson, Island 5½, Björn Jäderberg, Stockholm 5. De svenska juniorerna Lars Madebrink och Anders Wengholm hade 4½ p.

I den internationella öppna turneringen segrade Helge Simonsen, Norge, medan två svenskar blev placerade.

Svensk seger i Gausdal

Ett flertal av de utländska spelarna i Sandefjord strävade genast mot högre höjder till "DET ÅPNE NM 1976" på Gausdal Högfjällshotell 20–25 april. Denna populära tävling räknade denna gång 110 deltagare från 14 nationer. Man avverkade här åtta ronder på fem dagar med speltempot 50 drag/2 t. Den goda luften bör ha underlättat "snabbtänkandet". Ett utökat svenskdeltagande kunde noteras. Det blev också svensk seger genom Börje Jansson, Uppsala, som i näst sista ronden i ett utmärkt spelat parti slog sin just då närmaste konkurrent L.-Å. Schneider. Denne ådrog sig i slutronden mot ungraren Farago ännu en förlust och rutschade därmed ner i tabellen.

Lars-Åke Schneider säkrade IM-titeln i Sandefjord.

Resultat: Börje Jansson 7, Rantanen och Fagero 6½, Guddahl, Norge, Rajna, Ungern, Bednarski, Polen, de Lange, Norge, Koskinen, Finland, 6, Ostojic, Schneider, L. Asplund, Sverige, Happel, Holland, Gereben, Schweiz, och N. Malmdin, Sverige, 5½ p.

Festföreställning i Gausdal

Den unge finske mästaren Y. Rantanen lyckades mindre bra i Sandefjord (4 poäng) men revanscherade sig rejält i Gausdal med en andraplacering. Han vann här efterföljande parti – en uppvisning som inte bör försummas. Som även framgår av partiet Niklasson – Spiridonov från Sandefjord tillhör den bulgariske IM (2490 Elo) den trevliga speltyp som såväl tar som ger chanser.

Nr 45 SICILIANSKT

Y. Rantanen — N. Spiridonov

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 g6

Ett drag från förra århundradet dyker upp då och då.

6. Sxc6 bxc6

Botvinnik med flera föredrar 6. — dxc6. Textdraget har spelats av bl.a. Kortjnoj i ett Sovjetmästerskap.

7. e5 Sg8 8. Lc4 Lg7 9. 0—0 (!)

Frimodigt spelat, det vanliga är 9. Df3. Det kända bondeoffret ger resultat i den högre stilen.

9. — Lxe5

Att avstå från bonden ger ingen lättnad.

10. Te1 Lg7 11. Dd6 Kf8

Varje drag en överraskning.

12. Lg5! f6

Dambytte vore ej bra för svart, t.ex. 12. — exd6 13. Lxd8 Lf6 14. Lc7 Le7 15. Sd5! Å andra sidan blir den följande "pjäsvinsten" dyrköpt.

13. Df4 h6 14. Lh4 g5 15. Df3 gxh4 16. Tad1 Dc7 17. Dh5 e6 18. Dc5† Se7 19. Sd5 Dd8 20. Sf4 d5 21. Txc6! Kf7 22. Txc6! Lf8 23. Tc7 Dxc7

I ren och skär förtvivlan ett damoffer för uppehållande försvar så länge det går.

24. Dxc7 dxc4 25. Dxc4† Kg7 26. Sh5† Kg6 27. Dxh4 Tg8 28. Td6 Sf5 29. Txf6† Kh7 30. De4 Tb8 31. Txf5 Lxf5 32. Dxf5† Kh8 33. De5† Lg7 34. Sxc7 Kh7 35. Se6 Tbe8 36. f4 Te7 37. Df5† 1—0

Arrangemangen i Sandefjord (och Gausdal) leddes som vanligt förtjänstfullt av presidenten i Norges schackförbund Arnold Eikrem, med goda medhjälpare förvisso. Än en gång får konstateras, att Norges schackliv befrämjar svenskt schack! Och av allt att döma kommer att fortsätta på den vägen...

Erevan 1976

Istället för IM-turneringen i Eksjö fick Axel Ornstein tillfälle att spela IGM-turneringen i Erevan, Sovjet. Ornstein tog ju sin första IGM-inteckning i Bulgarien tidigare i år, se TFS 3/1976! Nu hade han sin första chans att bli stormästare. Det lyckades inte. Svensken delade sista plats ordentligt efter öststatsdeltagarna.

Ornstein började olyckligt med 1 poäng på de fem första ronderna. Sedan gick det något bättre och han skrapade ihop 4½ poäng. IGM-norm = 9, IM-norm = 7, kategori 10.

Ornstein vann mot Gulko, A. Petrosjan, Sovjet och A. Rodriguez, Kuba samt remiserade mot Smejkal, Vaganjan och Ostojic.

Resultat: 1) O. Romanisjin SU, 10½, 2–3) B. Gulko SU, V. Savon SU, 9½, 4–6) E. Vasjukov SU, J. Smejkal CS, V. Tukmakov SU 9, 7) I. Csom H 8½, 8) R. Vaganjan SU 8, 9) W. Schmidt PL 7½, 10) J. Mnatsakanjan SU 7, 11–12) K. Grigorjan SU, P. Ostojic YU 6½, 13) A. Petrosjan SU 6, 14–16) A. Ornstein S, P. Poutiainen SF, A. Rodriguez CUB 4½.

Jan Berglund

Allsvenska serien 1975 — 1976

Slutställning

Div I Norra

1. Vällingby SS	7 5 1 1	34½	11
2. SK Rockaden, Sthlm	7 5 1 1	33	11
3. Upsala ASS	7 4 1 2	33½	9
4. Wasa SK	7 4 1 2	33	9
5. Solna SS	7 3 1 3	27½	7
6. Akademiska SK	7 1 2 4	22½	4
7. Jakobsberg SS	7 1 1 5	20	3
8. Södra SS	7 1 0 6	20	2

Div I Södra

1. Lund ASK	7 5 1 1	38	11
2. Lundby SS	7 4 2 1	34	10
3. Limhamn SK I	7 4 1 2	30½	9
4. SS Allians, Skänninge	7 3 2 2	29½	8
5. SK Kamraterna Trollhättan	7 2 3 2	27½	7
6. Jönköping SS	7 2 2 3	25	6
7. SS Manhem, Gbg	7 2 0 5	24½	4
8. Limhamn SK II	7 0 1 6	15	1

Div II Norra 1

1. Hägersten SK	7 7 0 0	37	14
2. SK-72, Sundsvall	7 3 2 2	34	8
3. SK Rockaden, Umeå	7 4 0 3	30½	8
4. Gävle Schackallians	7 2 3 2	29	7
5. SK Rockaden II, Sthlm	7 3 1 3	27½	7
6. Kristallen SK, Sthlm	7 2 1 4	23	5
7. Wasa SK II, Sthlm	7 2 2 3	24	6
8. L-H Alliansen	7 0 1 6	19	1

Div II Norra 2

1. SK SASS, Sthlm	7 6 0 1	36½	12
2. Västerås ASK	7 4 3 0	33	11
3. Schack -27, Sthlm	7 4 1 2	32½	9
4. Schack -08, Norrköping	7 2 2 3	29	6
5. Eskilstuna SK	7 3 0 4	24	6
6. K-H Alliansen 72	7 2 2 3	23	6
7. Fagersta SS	7 1 2 4	22½	4
8. NSS/KSK, Norrköping	7 0 2 5	23½	2

Div II Södra 1

1. SK Kamraterna, Gbg	7 6 1 0	41	13
2. Växjö SK	7 5 1 1	39	11
3. Lidköping SS	7 4 2 1	33½	10
4. Eksjö SK	7 3 1 3	27½	7
5. SK Femix, Borås	7 2 1 4	24½	5
6. Håslersholm SK	7 2 1 4	24	5
7. SS Manhem II, Gbg	7 2 0 5	22	4
8. Alvesta SS	7 0 1 6	12½	1

Div II Södra 2

1. Lund ASK II	7 6 1 0	37½	13
2. Helsingborg SS	7 5 1 1	34	11
3. Malmö AS	7 5 0 2	38½	10
4. Åstorp SS	7 3 2 2	32	8
5. Lund ASK III	7 3 0 4	20½	6
6. Ystad SS	7 2 1 4	22	5
7. Kirseberg SK	7 0 2 5	18	2
8. Landskrona SK	7 0 1 6	21½	1

Div III grupp 1 A

1. Luleå SS I	7 6 0 1	35	12
2. Clemensnäs SK	7 3 3 1	31½	9
3. Östersund SS	7 3 2 2	29½	8
4. Luleå SS II	7 3 1 3	31	7
5. SS Allians, Övik	7 3 1 3	30	7
6. Sollefteå SK	7 3 0 4	25½	6
7. Skellefteå SK	7 1 3 3	22½	5
8. SK Rockaden II, Umeå	7 0 2 5	21	2

Div III grupp 1 B

1. Sandviken SK	7 6 0 1	39½	12
2. Borlänge SK	7 6 0 1	34	12
3. Ovensiljan SS	7 3 2 2	30½	8
4. Avesta SS	7 3 2 2	28	8
5. Falu SK	7 4 0 3	24	8
6. Fagervik SK	7 0 3 4	25	3
7. Gnarp SK	7 1 1 5	21	3
8. Horndal SK	7 0 2 5	22	2

Div III grupp 2

1. SK City, Eskilstuna	7 5 1 1	36	11
2. Solna SS	7 5 1 1	34	11
3. Täby SK	7 3 3 1	29½	9
4. Upsala ASS II	7 4 1 2	28½	9
5. Vällingby SS II	7 3 0 4	27½	6
6. Farsta SK	7 3 0 4	27½	6
7. SS Gambit, Norrtälje	7 0 2 5	23½	2
8. Södra SS II	7 0 2 5	17½	2

Div III grupp 3

1. Arboga SK	7 6 1 0	33½	13
2. Örebro SK	7 6 0 1	36½	12
3. Västerås Östra SK	7 3 2 2	29½	8
4. Köping SS	7 3 0 4	28½	6
5. Karlskoga SK	7 3 0 4	27	6
6. Karlstad ASS	7 3 0 4	26½	6
7. Forshaga SK	7 2 0 5	26	4
8. Säffle SK	7 0 1 6	16½	1

Div III grupp 4

1. Linköping ASS I	7 6 1 0	36	13
2. SS Allians II, Skänninge	7 4 1 2	32½	9
3. Motala SS	7 4 0 3	30½	8
4. Jönköping SS	7 3 0 4	29½	6
5. Huskvarna ASK	7 3 0 4	25	6
6. K-H Alliansen 72 II	7 3 0 4	23½	6
7. Linköping ASS II	7 2 1 4	23	5
8. SK Kamraterna, Linköping	7 1 1 5	24	3

Div III grupp 5

1. Nässjö SK	7 7 0 0	41½	14
2. Hultsfred SK	7 6 0 1	35	12
3. Västervik ASK	7 4 1 2	32½	9
4. Emmaboda SS	7 2 2 3	27	6
5. Uppvidinge SK	7 2 1 4	20	5
6. Oskarshamn SS	7 1 2 4	26	4
7. Tranås SS	7 1 1 5	22	3
8. Lessebo SK	7 1 1 5	20	3

Div III grupp 6

1. Lundby SS II	7 5 0 2	32½	10
2. Alingsås SS	7 5 0 2	31½	10
3. Majorna SS	7 4 2 1	29	10
4. SK Kamraterna II	7 4 1 2	33	9
5. Lerum SK	7 3 0 4	24½	6
6. Tibro SK	7 2 0 5	27½	4
7. Fritsla SS	7 2 0 5	23½	4
8. Falköping SS	7 1 1 5	22½	3

Div III grupp 7

1. Limhamn SK III	7 5 1 1	36½	11
2. Malmö AS II	7 4 2 1	32	10
3. Lund SK	7 2 5 0	31	9
4. Österlen SK	7 3 2 2	25½	8
5. Malmö SS	7 2 1 4	28	5
6. Lund ASK IV	7 2 1 4	25½	5
7. Varberg SK	7 2 0 5	25½	4
8. Eslöv SK	7 1 2 4	20	4

Div III grupp 8

1. Ronneby SK	7 5 0 2	35½	10
2. Bromölla SK	7 5 0 2	33½	10
3. Rödeby SK	7 4 1 2	28½	9
4. Olofström SK	7 4 0 3	29½	8
5. Lönsboda SK	7 3 1 3	30	7
6. Torskors SK	7 3 0 4	30	6
7. Skromberga ASS	7 3 0 4	25½	6
8. Helsingborg SS II	7 0 0 7	11½	0

Div IV grupp 1

1. Gävle Schackallians II	7 4 2 1	36	10
2. Bollnäs SS	7 4 2 1	31½	10
3. Hofors SK	7 5 0 2	31	10
4. Säter SK	7 4 1 2	28	9
5. Avesta SS II	7 2 1 4	26½	5
6. Ludvika SK	7 1 3 3	25	5
7. Fagersta SS II	7 2 0 5	26	4
8. Kvarnsveden SK	7 1 1 5	20	3

Div IV grupp 2

1. Upsala ASS III	5 5 0 0	32	10
2. Rånäs SK	5 4 0 1	23½	8
3. Vallentuna SK	5 2 0 3	18	4
4. Roslagsbro SK	5 2 0 3	18	4
5. SK-33, Enköping	5 1 0 4	15	2
6. Värmlands Nat SK	5 1 0 4	13½	2

Div IV grupp 3

1. SK Passanten	6 5 0 1	32	10
2. Vällingby SS III	6 5 0 1	28	10
3. Nynäshamn SK	6 4 0 2	28½	8
4. Danderyd SK	6 2 1 3	20	5
5. Södertälje SS	6 2 0 4	21½	4
6. Wasa SK III	6 1 1 4	21	3
7. Strängnäs SS	6 1 0 5	17	2

Div IV grupp 4

1. Västerås ASK II	7 6 1 0	36	13
2. Skultuna SK	7 5 1 1	34½	11
3. Hallstahammar SK	7 4 0 3	30	8
4. SK-48, Kolbäck	7 3 1 3	29	7
5. Västerås Östra SK II	7 3 0 4	28	6
6. Köping SS II	7 2 2 3	21	6
7. Linde SK	7 2 0 5	26	4
8. Fellingsbro SK	7 0 1 6	19½	1

Div IV grupp 5

1. Nyköping ASK	7 7 0 0	40½	14
2. Katrineholm SK	7 5 1 1	33½	11
3. Schack-08 II	7 5 0 2	33½	10
4. Örebro SS II	7 4 1 2	31½	9
5. Torshälla SK	7 2 1 4	23	5
6. Degerfors SS	7 2 0 5	27½	4
7. Ervalla SK	7 0 2 5	18	2
8. Laxå SK	7 0 1 6	16½	1

Div IV grupp 6

1. Finspång	7 6 1 0	41	13
2. SK Kamraterna II	7 6 0 1	31½	12
3. NSS/KSK II	7 3 0 4	32½	8
4. SS Allians III	7 3 1 3	30	7
5. Motala SS II	7 3 1 3	27½	7
6. Skärbläcka SK	7 3 1 3	26½	7
7. Gusum SK	7 1 0 6	21	2
8. Ätvidaberg SK	7 0 0 7	14	0

Div IV grupp 7

1. Sunne SS	6 6 0 0	31	12
2. Torsby SK/Lys	6 5 0 1	31½	10
3. Karlskoga SK II	6 3 1 2	24	7
4. Slottsbron SK	6 2 0 4	21	4
5. Munkfors SS	6 2 0 4	20½	4
6. Forshaga SK II	6 1 1 4	20	3
7. Karlstad ASS II	6 1 0 5	20	2

Div IV grupp 8

1. Njudung SK	6 6 0 0	34½	12
2. Värnamo SS	6 4 1 1	28½	9
3. Sävsjö SK	6 3 1 2	28	7
4. Älmhult SK	6 3 0 3	25	6
5. Eksjö SK II	6 3 0 3	22	6
6. Nässjö SK II	6 1 0 5	20	2
7. Västervik ASK II	6 0 0 6	10	0

Div IV grupp 9

1. Växjö SK II	7 6 1 0	41	13
2. Nybro SS	7 5 1 1	31	11
3. Uråsa SK	7 4 0 3	30	8
4. Rydaholm SK	7 4 0 3	30	8
5. Kyrkhult SK	7 3 0 4	21½	6
6. Kalmar SK	7 2 0 5	23½	4
7. Ölands SS	7 2 0 5	23½	4
8. Brömsebro-Jämjö SK	7 1 0 6	23½	2

Div IV grupp 10

1. SS Manhem III	7 7 0 0	37½	14
2. Göteborg SS	7 5 0 2	36	10
3. SK Springaren I	7 3 3 1	31	9
4. Vara SK	7 3 2 2	30½	8
5. SK Kamraterna II	7 2 3 2	29½	7
6. SK Rockaden	7 1 2 4	22	4
7. SK Springaren II	7 1 2 4	18	4
8. Ulricehamn SK	7 0 0 7	18½	0

Div IV grupp 11

1. Kungsbacka SK	7 6 1 0	40½	13
2. SK Vi-Mo, Falkenberg	7 4 2 1	30½	10
3. Kinna SK	7 4 1 2	29	9
4. Falkenberg SK	7 3 0 4	26½	6
5. Schack -70, Halmstad	7 2 1 4	27½	5
6. Borås SS	7 2 1 4	26½	5
7. Uddebo SS	7 2 1 4	24½	5
8. Halmstad SS II	7 1 1 5	19	3

Div IV grupp 12

1. Vanneberga SK	7 5 2 0	34½	12
2. Kristianstad SK	7 3 3 1	33½	9
3. Oppmanna-Vånga SK	7 4 1 2	32½	9
4. Osby SK	7 4 0 3	29½	8
5. Hörja SK	7 2 3 2	29	7
6. Näsum SK	7 2 2 3	25	6
7. Finja SK	7 2 1 4	23	5
8. Åhus SK	7 0 0 7	17	0

Div IV grupp 13

1. Halmstad SS	7 6 1 0	47	13
2. Markaryd SK	7 5 1 1	36	11
3. Helsingborg ASK	7 4 2 1	33½	10
4. Höganäs SK	7 3 1 3	28	7
5. Ängelholm SS	7 2 3 2	28	7
6. Vegeholm SK	7 2 2 3	26½	6
7. Skromberga ASS II	7 1 0 6	18	2
8. Kvidinge SK	7 0 0 7	7	0

Div IV grupp 14

1. AGA-Schack	7 7 0 0	43	14
2. Solheden SK	7 3 2 2	32½	8
3. Lund SS III	7 4 0 3	26½	8
4. Helsingborg SS III	7 3 1 3	28	7
5. Vuk Karadzic	7 3 1 3	28	7
6. Kockum SK	7 2 2 3	28	6
7. Malmö AS III	7 3 0 4	25	6
8. Malmötullen SK	7 0 0 7	13	0

Internationell damturnering i Stockholm

Den gångna påskhelgen har bjudit på många intressanta turneringar landet runt. I Stockholm inträffade något så ovanligt som en internationell damturnering med tio inbjudna deltagare. Efter 30 års vakuum var det jubilerande Kristallens schackklubb som lyckades med denna bedrift. Dess uppoffrande medlemmar förtjänar stort tack för en friktionsfri och fint genomförd turnering.

Sovjets representant var 21-åriga Tatjana Fomina från Tallinn. Före turneringen bad organisatörerna Sovjets schackfederation att inte skicka någon av de 15 bästa ryska damerna. Man skickade således unga Fomina som nyligen kommit på en meriterande andra plats i Sovjetmästerskapet. Från Israel kom f.d. ryskan Lea Nudelman. Värmlandet för kommande olympiad tillhör snart världens starkaste schacknationer på damsidan. Deras lag toppas av Alla Kushnir, och ytterligare 4 f.d. ryskor vill i 1976 års mästerskap säga sitt. Västtysklands representant var den mycket unga Barbara Hund, nykorad juniormästarinna. Från Polen sände man turneringens enda IM, Lit-

manowicz. Och från grannlandet Finland anlände Johanna Tuomainen. Den svenska truppen bestod av Bohmgren, Dahlin, Haraldsson, Olzon och Svensson.

Turneringen var spännande från första början. Överraskning redan i första rondan – Jolanta Dahlin besegrades av tyskan Hund, förresten Dahlins enda nederlag i turneringen. I rond 2 blev det dramatiskt spel mellan Litmanowicz och Olzon, men polskan tänkte för länge och förlorade på tid. Undertecknad vann över för dagen svagt spelande Nudelman. Annars bjöd denna rond inte på några större överraskningar. I fjärde rondan vann Ulla Bohmgren ett instruktivt parti över sverigemästarinnan Haraldsson (se partidelen). Dahlin gjorde stark insats mot Fomina. Med svarta pjäser spelade Jolanta upp en lovande ställning och bärgade hem, kanske lite taktiskt, en halvpoäng. Taktiken är också ett viktigt vapen i dylika turneringar. Först i femte rondan small det till. Fomina besegrades av Nudelman. Partiet, som återfinns i partidelen, belönades med skönhetspris. Fast man frågar sig: var partiet så vackert? I mittspelet stod Fomina positionellt klart bättre, men så felbedömde hon ställningen i 20:e draget och detta felsteg kostade henne, tack vare Nudelmans konsekventa spel, poängen. I samma rond spelades ett skojigt parti mellan undertecknad och Bohmgren. Det kanske illustrerar hur det kan gå om en spelare väljer felaktig spelplan och vägrar att inse detta. Efter halva turneringen ledde, till allas förvåning, undertecknad. I sjätte rondan möttes då Svensson-Dahlin. Den förstnämnda spelade upp en lovande ställning i slutet sicilianare, men så uppenbarade sig ett oförklarligt spöke, en hägrande seger i fjärran, och sådant brukar bestraffas. Svensson förlorade och i återstoden av turneringen gick det sedan nedför. Uthållighet, taktik, psykologiskt spel samt rutin, det saknar de svenska damerna. Endast Jolanta Dahlin kan på denna punkt mäta sig med internationella schackeliten.

Vinnaren i turneringen blev Tatjana Fomina. Men hon var inte så överlägsen som väntats. De svenska damerna skämde inte ut sig, tvärtom, tre av dem återfanns bland de 5 första i turneringstabellen. Med lite mer rutin, lite mer stöd för svenskt damschack kan vi bli ännu bättre. Det visade denna fina lilla turnering. Vi får hoppas, för att citera vår förbundskapten, att det inte dröjer ytterligare 30 år till nästa internationella damturnering i Sverige.

Slutställning: 1. Fomina, Sovjet 7,5 p. 2. Dahlin, Sverige 6 p. 3–5. Nudelman, Israel, Svensson, Haraldsson 5 p. 6. Bohmgren 4½ p. 7. Hund, BRD 4 p. 8–9. Olzon, Litmanowicz, Polen 3½ p. 10. Tuomainen, Finland 1 p.

Ingrid Svensson

TEORI OCH PRAKTIK

Det finns många sätt att skriva teoriöversikter på. Det vanligaste, som vi hittills använt oss av är att sammanställa sådana av diverse nyheter i olika spelöppningar. I dag väljer vi ett annat sätt, nämligen att belysa en enda spelöppning på grundval av ett spelat parti och att göra det på ett så uttömmande sätt som möjligt.

Ryskt parti

Låt oss först och främst ge några raders historik om denna i dag ganska "udda" men dock fullt spelbara öppning, som återvunnit sin aktualitet inte minst genom VM matchen 1969 och matchen Karpov-Kortjnoj 1974.

För att citera inledningen i Bo Jonssons monografi "Ryskt parti" (Schackbulletinens förlag, Uppsala 1970. Pris Kr. 10:—), så låter det så här: "Ryskt parti återfinns redan i den berömda latinska handskriften i Göttingen från omkring 1490. Emellertid betraktades öppningen som dålig tills den upptogs i spelpraktiken av Petrov (Alexandor Dmitrievitj Petrov 1794–1867 var en av Rysslands första prominenta schackmästare. Därför heter denna spelöppning på engelska än i dag "The Petroff Defence"), som tillsammans med Jänisch (Jänischgambitens "pappa") analyserade motangreppet 2. — Sf6."

Idén att med 2. — Sf6 undvika framför allt spanskt parti användes regelbundet av Mars-hall. Ryskt parti föll dock nästan i glömska sedan man funnit, att de fortsättningar som spelades av Steinitz och Em. Lasker starkt begränsade svarts möjligheter till aktivt spel. Men öppningen har sedan fått nytt liv genom praktiskt spel av främst Trifunović och vidare Bronstein, Choltmov och Mikenas. Ett bevis för försvarets tillförlitlighet är att Petrosjan i VM-matchen 1969 mot Spasskij i två partier utan svårighet fick remi. Men låt oss nu titta på de kommentarer som presenteras av N. Zhuravljev i den lettiska schacktidningen "Šahs".

Nr 46 RYSKT

Karpov — Kortjnoj

6:e matchpartiet

1. e4 e5 2. Sf3 Sf6 3. S×e5 d6 4. Sf3 S×e4 5. d4

I VM-matchen 1969 mot Petrosjan försökte Spasskij att forcera svarts försvar med hjälp

av Morphys fortsättning 5. De2, men rönte ingen framgång.

5. — d5 6. Ld3 Le7 7. 0—0 Sc6

Det kan vara intressant att bekanta sig lite med denna i våra dagar ganska sällsynta variants historia. Svarts spelsystem rekommenderades på sin tid av den baltiske mästaren och teoretikern Jänisch (1813–1872) och användes därefter med växlande framgång av många spelare.

I slutet av förra seklen och början av den nuvarande, praktiserades detta försvar med framgång av Pillsbury (1872–1906).

8. Tel

På en omedelbar forcering av händelserna i centrum med hjälp av 8. c4, som f.ö. stormästaren Gufeld anser vara vits starkaste fortsättning, rekommenderar Bilguer 8. — Sf6, medan Keres föreslår 8. — Lg4. Såväl det första som det andra draget för till ett något bättre spel för vit. Men Karpov har något annat i kikanen...

Det tvivelaktiga försöket att föregripa utfallet Lg4 genom att spela 8. h3 valdes av vit i partiet Teichmann-Hodges, Cambridge Springs 1904, men efter 8. — 0—0 9. Te1 f5 10. c4 Le6 11. cd L×d5 12. Sc3 Lb4 13. Dc2 S×c3 14. bc L×f3 15. cb Ld5 16. Dc3 Dh4 fick svart en utmärkt ställning.

8. — Lg4

Sämre är 8. — Sf6 9. Lf4 0—0 10. c3 Ld6 11. Se5 och vit har ett initiativ i centrum (Tarrasch — Walbrodt, Nürnberg 1894). I partiet mot

Löwenthal i London 1858, spelade Morphy 8. — f5, men efter: 9. c4 Le6 10. cd L×d5 11. Sc3 S×c3 12. bc 0—0 13. Lf4 Ld6 14. L×d6 D×d6 15. Se5 Tae8 och vit med hjälp av 16. f4 kunnat få en förkrossande ställning. I partiet mot R. Byrne i USA-mästerskapet i New York 1972, försökte Reshevsky med 8. — Sd6, men efter 9. Lf4 0—0 10. c3 Le6 11. Sbd2 fick vit det ledigare spelet. I sina kommentarer till detta parti i Informator 13, rekommenderar Byrne en annan spelplan för svart: 8. — Lf5!? 9. Sc3 S×c3 10. bc L×d3 11. D×d3 0—0 12. Tbl Sa5 med en något gynnsammare ställning för svart. Spelet kan dock snarast bedömas som lika.

9. c3

Karpov förbigår teoretikernas rekommendationer genom sitt beskedliga drag Keres anser i sin "Spelöppningarnas teori", Tallinn del II 1952, att vit kan påräkna fördel endast om han spelar 9. c4. Även stormästaren Polugajevskij lägger i "Encyklopedi över spelöppningar" sin röst för detta mera aktiva utfall. I partiet Tjigorin — Schiffers, St. Petersburg 1879 besvarade svart inte framstötten 9. c4 på bästa sätt genom att spela 9. — L×f3? (Bättre 9. — Sf6. Se Jonssons monografi "Ryskt parti" sid 23 högra spalten.) och fick efter 10. D×f3 S×d4 11. De3 Sf5 12. Dh3 Sfd6 13. cd Sf6 14. Lg5 den sämre ställningen.

Till lika spel för avbytet i centrum: 9. L×e4 de 10. T×e4 L×f3! (10. — f5 11. Te1 L×f3 12. D×f3 S×d4 13. D×b7! 0—0 14. Le3 Lf6 15. L×d4 L×d4 16. c3 Tb8 17. Df3 osv. som i partiet Zinkl-Weiss, Wien 1895) 11. D×f3 S×d4 12. Dd3 Se6 13. De2 0—0 14. Sc3 Lf6 15. Ld2 c6. Stadsmatchen Langeberg — Düsseldorf per korrespondens 1875. Även 12. Dc3 Se6 13. Sd2 0—0 14. Sf3 Lf6 15. De1 Dd5 förde i partiet Barry-Napier, Cambridge Springs 1904, till gott spel för svart. Ett försök att behålla merbonden med hjälp av 11. g×f3 f5! 12. Tf3 0—0 ger inte heller vit något övertag

9. — f5

Detta drag som använts under årens lopp av många spelare, har stormästaren Suetin i "Schachmatnyj Bulletin" 2/1973 försett med ett frågetecken, vilket dock är i högsta grad diskutabelt. Ett försök att klara sig utan 9. — f5 medförde ett fiasko för svart i partiet Keres-Alexander, Hastings 1954/55: 9. — Sf6 10. Lg5 Dd7 (10. — 0—0) 11. Sbd2 0—0 12. Da4 h6 13. Lh4 g5 14. Lg3 L×f3 15. S×f3 g4 (15. — Se4 16. Lb5)

16. Se5!! S×e5 17. Lf5!!

och efter 17. — D×f5 18. T×e5 Dd3 (18. — Dd7 19. D×a7 Dd6 20. Te3) 19. T×e7 Td7 20. Te3 Da6 21. D×a6 ba 22. Le5 var svart tvungen att kapitulera. Det var kanske därför, som stormästaren Suetin återtog sitt "?" redan i bulletinens nästföljande nummer!

10. Db3

Ibland har vitspelarna föredragit 10. Sbd2 för att komma med damutfallet i nästa drag. Detta medför dock i regel endast en dragomkastning. En självständig betydelse får draget 10. Sbd2 endast i fall vit underlåter att gå med damen till b3. Här några exempel:

Yanovsky-Schlechter, matchen i Karlsbad 1902: 10. — 0—0 11. Sf1 Ld6! 12. Se3? (12. h3) L×h2! 13. K×h2 S×f2 följt av S×d3, L×f3 och Dh4†.

Mason-Napier, London 1904: 11. — Lh4 12. g3 Le7 13. Se3 Lh5 14. Sg2 Ld6 15. Lf4 g5 16. L×d6 D×d6 17. Le2 f4 18. gf gf 19. Sfh4 L×e2 20. D×e2 Kh8 med fördel för svart (Bilguer).

Mason-Napier, Monte-Carlo 1902: 11. Le2 Ld6 12. h3 L×f3 13. S×f3 Se7 14. Se5 c6 15. f3 Sg3 16. Lf4 Sh5 17. Lg5 L×e5 18. de Db6† 19. Dd4 Sg6 20. D×b6 ab och svart är åter i fördel (Bilguer).

Den danske mästaren Krause föreslog i "Tidskrift för Schack" 1895 en annan väg, nämligen 10. c4, för att försöka utnyttja den försvagning av diagonalen a2—g8, som draget f7—f5 framkallar. Så t.ex. kom vit i partiet Maroczy-Pillsbury, Monte Carlo 1902, i fördel efter: 10. — 0—0 11. cd D×d5 12. Sc3 S×c3 13. bc L×f3 14. D×f3 D×f3 15. gf Ld6 16. Tab1. Allt var bra ända tills Maroczy hittade på det enl. Tartakover "krystade" draget 10. — Lh4, så som det skedde i mötet Tarrasch-Maroczy i Monte Carlo 1902. Teoretikerna anammade genast detta fynd och lycades genom minutiösa analyser bevisa, att svarts kungsangrepp vederlägger Krauses sätt

att spela fram c-bonden till c4 i två etapper, (se Bo Jonssons monografi sid. 22).

Som man ser av de anförda exemplen var vits spel ingen dans på rosor. Man får alltså återknyta till draget Dd1—b3.

10. — 0—0

Svart är beredd att spela en gambit. För bonden får han ett starkt angrepp. Men då vit under alla förhållanden måste försvara sig, så anser somliga att det nog kanske är bättre att ta vad man får.

11. Sbd2

Av allt att döma vits trots allt bästa fortsättning. Vilka prövningar som väntar vit efter 11. D×b7 framgår av följande exempel: **Kerkovius—Obst**, ett korrparti 1896: 11. — Tf6 (11. — L×f3 12. gf Lh4 13. L×e4 fe 14. D×c6 Tf6 15. Db5 Tg6† 16. Kh1 ef 17. Lf4! Tb8 18. L×c7 och vit vann i ett långdraget slutspel. **Zuidema—Hort** i junior-VM 1961 i Haag. Enligt Averbach borde svart ha beaktat fortsättningen 15. — T×f3 16. Le3 L×f2† följt av 17. — Dg5†) 12. Db3! Tb8 13. Dc2 Tg6 14. Le2 Ld6 15. Sbd2 Df6 16. c4 S×d4 17. Dd3 (17. S×d4 L×h2† 18. Kf1 Sg3†!) 17. — Lc5 18. S×d4 S×f2! 19. K×f2 L×d4† 20. Kf1 Dh4 21. Se4 c5 22. L×g4 fe 23. Dg3 D×g3 24. hg T×g4 och vit gav upp.

Men inte heller ett avböjande av gambiten — i den form det sker i exemplen nedan — kan tillfredsställa vitspelarna.

Lasker—Pillsbury, St. Petersburg 1895: 11. Sfd2 Lh4 12. Tf1 (12. g3 S×f2! 13. K×f2 f4 14. gh D×h4† osv.) 12. — L×f2† 13. T×f2 S×f2 14. K×f2 Dh4† 15. Kgl (15. Kf1 Tae8) 15. — De1† 16. Sf1 D×c1 17. h3 Lh5 18. D×d5† Kh8 19. Db3 Tae8 20. Dc2 D×c2 21. L×c2 Te1 med fördel för svart.

11. — Kh8

Detta drag förses i Jonssons monografi med ett utropstecken. Svart fortsätter därmed sitt gambitspel. Det är intressant, att Kortjnoj på

dessa 11 drag — allt exakt efter en ungefär 85 år gammal teori — använt 1 timme och 21 minuter av sin betänketid! Vad kan sådant bero på — okunnighet? Eller sökte han kanske efter förstärkningar som ev. Karpov förberett, när han nu inlätit sig i denna riskabla variant? Intressant är också den psykologiska sidan av saken. Kortjnoj som själv tycker om att ta "förgiftade" bönder och sedan försvara sig, uppträder här plötsligt i den motsatta rollen. Det är också intressant att få höra de stora föregångarnas mening om detta bondeoffer. "Man måste vara ganska enfaldig om man skall prisge sina möjligheter till angrepp för en b7-bonde", skrev Tarrasch. Och de flesta av hans samtida instämde. Det var bara Capablanca som vågade betvivla offrets korrekthet. Visserligen valde han själv i sitt parti mot Kostic i Havanna 1919 fortsättningen 12. Sf1, men han kommenterade sitt val med att han inte var säker på att denna fortsättning var bättre, utan han valde den helt enkelt därför att den inte spelats tidigare och att Kostic alltså inte kunde ha varit förberedd till den.

12. h3

Draget gjordes av Karpov efter en 12-minuters funderare. Vad är nu detta? En förbättring av den existerande teorin eller ett erbjudande till motståndaren att avstå från den planerade gambitfortsättningen efter 12. — L×f3 13. S×f3 Tb8? Under alla förhållanden så har varken hans föregångare och förmodligen kommer inte heller hans efterkommande, att använda sig av denna fortsättning. Här några exempel på vits spel:

Gunsberg—Weiss, New York 1889: 12. D×b7 Tf6 13. Db3 Tb8 14. Dc2 Tg6 15. b3? (Steinitz föreslog här 15. Le2 för att sedan spela Sf1) 15. — Ld6 16. Le2 Lh3 (denna möjlighet blev Kortjnoj berövad genom Karpovs drag 12. h3) 17. Lf1 Df6 18. g3 (enligt Steinitz är 18. Te3 f4 19. S×e4 de 20. T×e4 Lf5 21. Ld3 L×e4 22. L×e4 att föredra) 18. — L×f1 19. K×f1 Tf8 20. S×e4? fe 21. Sh4 T×g3! 22. hg L×g3 23. Kg2 (23. Sg2 L×f2) 23. — L×h4 och svart fick ett förkrossande angrepp.

Showalter—Pillsbury, Cambridge Springs 1904: 12. D×b7 Tf6 13. Db3 Tg6 14. Kf1? (14. Le2 är bäst enligt Steinitz och 14. Te3 enligt Tjigorin) 14. — Tb8 15. Dc2 Ld6 16. h3 Lh5 17. a3? (17. Le2) Df6 18. Se5? S×e5 19. de D×e5 20. Sf3 L×f3 21. gf och nu förde 21. — Sg3†! till seger.

Tukmakov—Dvovreckij, 42:a Sovjetmästerskapet 1974: som ovan: 14. Le2 (alltså enligt Steinitz!) Dd6 15. Sf1 f4 16. S3d2 S×f2! 17. L×g4 T×g4 18. T×e7 (18. K×f2? Lh4† 18.

Kf3 L×e1 20. K×g4 Dg6† 21. Kf3 Dh5† osv.) 18. — Sh3† 19. Kh1 Sf2† — remi.

Capablanca—Kostic, matchen i Havanna 1919: 12. Sf1 Dd7 (Capablanca anser, att svarts bästa sätt att gå till angrepp var: 12. — L×f3 13. gf S×f2 14. K×f2 Lh4† 15. Sg3 f4, men ej 13. — Sg5 på grund av 14. L×g5 L×g5 15. Te6! med utmärkt spel för vit) 13. S3d2 S×d2 14. L×d2 f4 15. f3 med fördel för vit.

Dürssen—Batik, korrparti 1927: 12. Sf1 Ld6 13. S3d2? (13. Le2) Dh4 14. g3 (14. Sg3 S×f2) 14. — Dh3 15. D×d5 Se7! 16. Db3 S×f2! 17. K×f2 f4! 18. gf T×f4† 19. Kgl Taf8 20. Dc2 Tf2 21. Le4 L×h2† 22. Kh1 Lg3† 23. Kgl Tg2†! 24. L×g2 Lf2X.

Stein—Anikajev, Kislovodsk 1972: 12. Le2 Sa5? (12. — Tb8! rekommenderat av Gufeld) 13. Da4 c5? (13. — Sc6) 14. Se5! L×e2 15. T×e2 cd 16. cd Tc8 17. f3 Sd6 18. Sb3! med starkt initiativ för vit (Suetin).

Detta är alltså variantens historia i "korthet". Genom att ta del av den ser vi vad antagonister i utmanarmatchen inlätit sig i i det sjätte matchpartiet.

12. — Lh5

Svart kompromissar inte utan erbjuder fortfarande sin motståndare b7-bonden. Svarts ställning ser onekligen ut att vara chansrikare.

13. D×b7

Äntligen tar vit upp den kastade handsken.

13. — Tf6 14. Db3 Tg6

I pressrummet ansågs detta drag inte helt lyckat. I stället för det analyserade man 14. — Dd6 följt av Tg8 och g7—g5. Men en sak är att sitta i pressrummet och en annan vid schackbordet på podiet...

15. Le2

Ett nödvändigt försvarsdrag. Som vi såg ovan, så rekommenderades detta försvarssätt redan av schackhistoriens förste världsmästare Steinitz.

15. — Lh4

För att hitta en säker angreppsplan förbrukade här Kortjnoj 50 (!) minuter av de 60 som ännu stod honom till buds! Men någon vinstplan blev ändå inte upptäckt. De till synes lovande springaroffret på f2 ser ut att slå igenom efter: 15. — S×f2 16. K×f2 Lh4† 17. S×h4 D×h4† 18. Kf1 Te8! 19. D×d5 Dg3 osv, men vit kan spela bättre: 17. Kf1! L×e1 18. S×e1 L×e2† 19. K×e2 och vit undviker alla farliga vändningar.

16. Tf1

Här dög inte 16. S×h4? D×h4 17. S×e4 på grund av 17. — D×e4! 18. f3 L×f3 och vits ställning rasar.

16. — L×f3 17. S×f3 L×f2†

Svart gjuter olja i elden och... bränner sig själv.

18. T×f2 S×f2 19. K×f2 Dd6 20. Sg5!

Käppen i svarts angreppshjul.

20. — Tf8

21. Da3!

Tvingar svarts angrepp till ännu en inbromsning.

21. — Dd8 22. Lf4

Vits löpare intar sitt idealfält.

22. — h6 23. Sf3 Te8 24. Ld3 Te4! 25. g3!

Raserar svarts sista hopp: 25. L×e4? fe osv.

25. — Tf6 26. Dc5 g5 27. S×g5 Tee6 29. Te1 Dg8 30. h4 Tg6 31. T×e6

och i denna hopplösa ställning överskred Kortjnoj betänketiden, men hans nederlag var då sannerligen inte spelöppningens fel.

**Prenumerera
på TfS**

Dags igen

Så är det då dags igen att börja spekulera om vem som blir utmanare till regerande världsmästare Anatolij Karpov 1978. Det är nämligen lottat och startklart för 2:a etappen av den s.k. VM-cykeln, de två interzonturneringarna. Den här gången är det speciellt roligt eftersom Sverige är representat för första gången sedan 1955. Bland de fyrtio utvalda och på andra sätt kvalificerade återfinns ju Ulf Andersson.

MANILA (12 juni – 2 juli)	
Balasjov	Sovjet
Polugajevskij	Sovjet
Spasskij	Sovjet
Tsesjkovskij	Sovjet
Ljubojević	Jugoslavien
Hort	Tjeckoslovakien
Browne	USA
Kavalek	USA
Meking	Brasilien
Ribli	Ungern
Uhlmann	DDR
Panno	Argentina
Quinteros	Argentina
Gheorghiu	Rumänien
Diez del Corral	Spanien
Mariotti	Italien
Torre	Filippinerna
Biyasas	Canada
Harandi	Iran
Tan	Singapore

BIEL (10 juli – 8 augusti)	
Geller	Sovjet
Gulko	Sovjet
Kuzmin	Sovjet
Petrosjan	Sovjet
Tal	Sovjet
Smejkal	Tjeckoslovakien
Hübner	Västyskland
Portisch	Ungern
Csom	Ungern
Andersson	Sverige
Larsen	Danmark
Sanguinetti	Argentina
Byrne	USA
Rogoff	USA
Matanović	Jugoslavien
Liberzon	Israel
Sosonko	Holland
Castro	Columbia
Diaz	Cuba
Lombard	Schweiz

Den definitiva lottningen (1,2,3...) sker först på platsen.

De tre främsta i varje turnering går vidare till nästa etapp, kandidatmatcherna, där de får sällskap av Kortjnoj och... Fischer. Kvartsfinalerna beräknas börja i mitten på januari 1977.

Ursprungligen avsåg FIDE att ha 2x18 deltagare. Men FIDE och Euwe gav efter för påtryckningar och ordnade en extra kvalificeringsturnering gällande två platser för de spelare som av sina förbund inte fick tillstånd att spela i zonturneringen i Barcelona.

Sedan Cioaltea hoppat av spelade Adorján, Smejkal, Uhlmann och Velimirović en dubbelrondig turnering i jugoslaviska Arandželovac i april. "Vilde" Velimirović stod för vinstförsöken och underhållningen och slutade följaktligen sist med 1,5 p. De tre övriga delade förstaplatsen med 3,5. Nu skulle det enligt reglerna fortsatt med ytterligare särspel, men på spelarnas begäran gick FIDE med på lottning. Här drog unge Adorján en nit och det blev alltså Smejkal och Uhlmann som gick vidare, den senare kanske oförtjänt. Uhlmann fick sig nämligen två poäng donerade av Velimirović, först efter ett vansinnigt vinstförsök i ett tornslutspel och i sista rondan efter okoncentrerat spel från jugoslaven.

För att få jämnt 40 fyllde man så på med Kavalek för hans höga ELO-tal (2555) och

Lombard för att han var schweizare (Biel ligger i SV Schweiz)! Han ska alltså inte sammanblandas med fader William (-y).

Gunnar Johansson

Växjöspelen 1976

Växjö Schackklubb inbjuder härmed alla schackintresserade med familjer till Växjöspelen 1976 som spelas för 15:e året i följd.

Speldagar: 12–13 juni. Rond 1 startar kl 16.00 och knatteklassen på söndagen kl 09.00. Tävligen beräknas vara avslutad kl 20.00. Deltagarna ombedes att infinna sig kl 15.00 på lördagen. Speltiden är 2,5 timme per parti och spelare. För knatteklassen 1 timme per parti och spelare. Spelklasser: SM (mästare i SSF), M, I, II, junior, dam samt knatte (födda 1963 och senare). Fyramannagrupper och tre ronden. Spellokal: Restaurang Munken vid Teaterorget.

Startavgiften kr 20 för seniorer och kr 10 för övriga erlägges vid ankomsten. Anmälan före den 8 juni (glöm inte uppge rankingtal) till Rolf Lekander, Gärdesvägen 7, 352 49 Växjö, tel. 0470/656 31 eller Rune Johansson, Klostergatan 13, 352 31 Växjö, tel. 0470/138 85.

Jan Berglund

Eksjö 1976

Den fjärde internationella turneringen i Eksjö öppnades av Birger Öhman, som bl.a. yttrade:

– Under de sista 6 à 7 åren, då vi i den centrala schackorganisationen har måst kämpa hårt för att konsolidera schacklivet över hela vårt land i alla olika hänseenden, har det varit en viktig nödvändighet att lokala klubbar och regionala distriktsförbund har tagit initiativ och anordnat olika sorters tävlingar vid sidan av dem som anordnats av Sveriges Schackförbund. Eksjö SK är en av dessa djärva initiativtagare. Som ordförande i Sveriges Schackförbund vill jag idag säga ett hjärtligt tack för detta. Tre gånger har ni gjort det med framgång, må fjärde gången bli lika lyckad! Vi vet, att det har krävt oerhört mycket arbete av medlemmarna. Vi har från centralt håll mest kunnat bistå med penningmedel. Jag uttalar mitt beröm över Ert utmärkta arbete!

Jaček Bednarski blev en värdig segrare i den IV. Internationella Eksjöturneringen. På grund av vissa omständigheter han inte själv kunde rå för kom han för sent till tävlingen. Han var tvungen att spela dubbelrond på sin andra dag i Eksjö. Trots detta gick han ut med en veritabel kanonstart. I tur och ordning besegrade han Andersson, Spiridonov och Westerinen. Sedan kunde han varva ner och remisera sig i mål undantagandes en vinst mot Kinnmark.

Alltid inteckningar

Eksjöturneringarna har alla år blivit lyckade då de alltid uppfyllt sitt syfte – att ge svenska spelare inteckningar i IM-titeln. Att vi har många potentiella IM i Sverige råder ingen tvekan om. Men det måste till hårda tävlingar, massor av internationella sådana. Se bara på England, Holland och Spanien. Där arrangeras mängder av tävlingar, toppspelarna får ekonomiskt stöd av stat, privata företag och de respektive nationella förbunden. De får så pass mycket hjälp att de kan ägna sig åt schack på heltid, vilket är få förunnat i Sverige. Två svenskar i Eksjöturneringen som för närvarande ägnar sig åt schack i det närmaste på heltid är Jaan Eslon, Falköping, och Lars-Åke Schneider, Jönköping. Det märktes också skillnad på dem och övriga svenskar som parkerade sig i botten. Eslon och Schneider kämpade om slutsegern och klarade bägge en IM-inteckning.

Under de fyra eksjöturneringarna, som är de enda titelkvalificerande turneringarna i Sverige sedan 1971 (!?) har sex svenskar fått IM-inteckningar. Hade vi ett par till sådana turneringar varje år skulle vi utan svårighet kunna plocka fram en handfull IM, troligen ännu fler.

Eslon svarade för att sensationellt besegra Westerinen i andra rondan. Dagen innan hade

han vunnit turneringens miniatyr mot Andersson.

Eslon—Andersson: 1. e4 c5 2. c3 Sf6 3. e5 Sd5 4. d4 cxd4 5. cxd4 d6 6. Sf3 Sc6 7. Lc4 Sb6 8. Lb5 dxe5 9. Sxe5 Dd5 10. Lxc6† bxc6 11. 0—0 c5 12. Sc3 Dxd4 13. De2 e4 14. Td1 Dc5 15. b4 cxb3 ep 16. La3 Da5 17. Td8† 1—0

Westerinen—Eslon: 1. e4 Sf6 2. e5 Sd5 3. d4 d6 4. c4 Sb6 5. f4 Lf5 6. Sc3 dxe5 7. fxe5 e6 8. Sf3 Lb4 9. Ld3 c5 10. Lxf5 exf5 11. d5 Sxc4 12. 0—0 0—0 13. Dd3 Sb6 14. Lg5 Dd7 15. Td1 c4 16. Dd4 Sa6 17. Dh4 Tfe8 18. d6 Lxc3 19. bxc3 Sc5 20. Le7 Se6 21. Sd4 Sxd4 22.

Segraren i Eksjö J. Bednarski.

Foto: Jan Berglund.

T×d4 De6 23. Tdf4 Sd5 24. T×f5 S×e7 25. d×e7 T×e7 26. Th5 h6 27. h3 Td8 28. Df4 g6 29. T×h6 D×e5 30. Dh4 Tde8 31. Kh1 Dg7 32. Dg5 Te1 33. Kgl D×c3 34. T×e1 D×e1† 35. Kh2 De5† 36. D×e5 T×e5 37. Th4 Tc5 38. Td4 b5 39. Kg3 b4 0—1.

Schneider inledde också med två vinster men föll så i tredje ronden mot Westerinen, vilket gjorde att hans erfordrerliga 5½ poäng kom att kännas mer osäkra. När han hade 5 poäng efter sju ronder ansåg man dock allmänt saken vara klar. Att med svart spela på remi mot Spiridonov i sista ronden hade inte varit det roligaste. Nu kunde Schneider satsa för fullt i sista ronden och spela för delad turneringsseger. Tyvärr föll hans klocka först och turneringens första tidsöverskridning var ett faktum. Schneider spelade annars idérikt och roligt i det partiet.

Spiridonov—Schneider: 1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 e6 4. L×c6 b×c6 5. d3 d5 6. Sc3 Se7 7. 0—0 Sg6 8. Te1 Ld6 9. e5 Le7 10. Sa4 f6 11. b3 f×e5 12. Lb2 Ld6 13. S×e5 d4 14. Sc4 Lc7 15. S×c5 0—0 16. Se4 Dh4 17. Sg3 Sf4 18. La3 c5 19. L×c5 Lb7 20. L×f8 T×f8 21. Te4 L×e4 22. d×e4 h5 23. Sd2 Df6 24. Sf3 h4 25. Sf1 Dg6 26. g3 Dg4 27. Sld2 Tf6 28. Df1 Sh3† 29. Kg2 Sf4† 30. Kh1 h×g3 31. f×g3 Sh5 32. Kgl Lf4 33. Dg2 Le3† 34. Kh1 Th6 35. Tgl L×g1 36. K×g1 1—0.

Håkan Åkvist gjorde inte någon av sina bättre turneringar. Men tittar vi på hans elotal fick han liksom förra årets smålandsmästare Göran Andersson ungefär den poängutdelning de skulle ha. En större besvikelse var då kanske Ove Kinnmark vars enda chans att bli IM förmodligen ligger i att han kommer med till OS och där matchas med tanke på titelkvalificering. Hans första in-teckning går ut nästa vår.

Åkvists, liksom icke deltagande Hans Eks, in-teckning är förverkad nu i vår. Åkvist kan dock glädja sig åt att han för första gången har besegrat en stormästare. Det skedde i 5:e ronden.

Åkvist—Westerinen: 1. Sf3 Sf6 2. g3 g6 3. Lg2 Lg7 4. 0—0 0—0 5. c4 d6 6. Sc3 Sc6 7. d3 e5 8. Tb1 h6 9. b4 Le6 10. b5 Se7 11. Sd2 d5 12. La3 Te8 13. Dc2 Dd7 14. c×d5 Se×d5 15. Sce4 S×e4 16. S×e4 b6 17. Lb2 a6 18. a4 Tec8 19. Tfc1 a×b5 20. a×b5 Sb4 21. Dd2 Sa2 22. Tc6 Ta5 23. Sc5 De7 24. S×e6 f×e6 25. Lh3 Kh7 26. L×e6 Tca8 27. Lc4 Ta4 28. L×a2 T×a2 29. Dc3 T8a7 30. Ta1 T×a1† 31. L×a1 Dd7 32. Lb2 Dg4 33. f3 Da4 34. T×c7 T×c7 35. D×c7 D×b5 36. Lc3 Db1† 37. Kf2 Kg8 38. Dc4† Kh7 39. Dc7 Kg8 40. f4 Dh1 41. L×e5 D×h2† 42. Kf3 Dh1† 43. Ke3 L×e5 44. f×e5 Dgl† 45. Ke4 D×g3 46. Dd8† Kf7 47. Dd7† Kf8 48. e6 Dh4† 49. Kd5 De7 50. Kc6 h5 51. d4 De8 52. D×e8† 1—0.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	P
1. Bednarski	PL	—	½	½	1	½	1	½	1	½	1	6½
2. Eslon	S	½	—	½	1	½	0	1	½	1	1	6
3. Schneider	S	½	½	—	0	1	0	½	1	1	1	5½
4. Westerigen	SF	0	0	1	—	½	1	1	0	1	1	5½
5. Zichichi	I	½	½	0	½	—	½	½	1	1	1	5½
6. Spiridonov	BG	0	1	1	0	½	—	½	0	1	1	5
7. Szilágyi	H	½	0	½	0	½	½	—	½	½	1	4
8. Kinnmark	S	0	½	0	0	0	1	½	—	½	½	3
9. Åkvist	S	½	0	0	1	0	0	½	½	—	0	2½
10. Andersson	S	0	0	0	0	0	0	½	1	—	1½	

Promenadseger för Lunds Akademiska SK i allsvensk final

Som i korthet omnämndes i TfS/3 var LASK helt överlägsna i det allsvenska finalspelet, vilket med all önskvärd tydlighet framgår av följande tabell:

	1	2	3	4	Mp.	Pp.
1/ Lunds Akadem. SK	—	5	7½	6½	6	19
2/ SK Rockaden, Sthlm.	3	—	4	4½	3	11½
3/ Vällingby SS	½	4	—	4½	3	9
4/ Lundby SS	1½	3½	3½	—	0	8½

I det segrande laget ingick M. Wahlbom, K. Krantz, P.I. Helmerz, U. Korman, R. Thapper, T. Lundgren, L. Jönsson, T. Olsson, A. Qwint och P. Ekelund.

Jan Berglund

Öppna SM 1976

Öppna SM spelades i år enligt ett nytt system, tävlingen var denna gång helt öppen mot att tidigare endast distriktsmästarna fått delta.

Trots detta samlade seniorklassen inte mer än 48 deltagare. För juniörernas del hade den tidigare rankingturneringen slagits ihop med öppna JSM. Här var deltagarantalet ännu sämre, endast 43 spelare. Inga kvinnliga deltagare. Var det för dålig information eller är männe påskhelgen med sin uppsjö av schackbegivenheter inte en lämplig tidpunkt?

Många spelare prisade tävlingen då det är ett av de få tillfällen då de kan spela utan att ha nedflyttningsspöket hängande över sig. Istället är chanserna att bli uppflyttade inte ens mikroskopiska. 6½ poäng krävdes för att bli mästarclassare och 6 poäng! för att bli klass I-spelare.

De två bästa skulle få en plats i sommarens SM-grupp. Då slutsegraren Lars Karlsson var redan kvalificerad gick platserna till Konstanty Kaiszauri, Wasa, och Dan Hansson, Upsala ASS.

Resultat för de främsta. Seniorer: Lars Karlsson, 8. Konstanty Kaiszauri, 7. Dan Hansson, Nils Gustaf Renman, 6,5. Jaan Eslon, Göran

Rörvall, Frans Borm, Åke Olsson, Stefan Ivarsson, 6. Lennart Roxendal, Harry Schüssler, Christer Bergström, Tony Aperia, Peter Östberg, 5,5. Rolf Lekander, Göran Andersson, Peder Berkell, Carl-Johan Ribbegren, Dan Cramling, Egon Bergman, 5. Lennart Liljedahl, Lennart Ljungqvist, Caspar Carleson, Knut Arnstam, Ingemar Vulcan, Karl-Bertil Lindström, 4,5.

Juniörer: Carl-Magnus Björk, 7. Ulf Elfvin, Ralf Åkesson, Per Hjalmarsson, 6,5. Mats Carlsson, Thomas Welin, Jan Westlund, Attila Eszik, Anders Eriksson, Mikael Johansson, Dan Egerland, 5,5. Lars Bostedt, Johan Sigeman, Mats Eriksson, Rolf Christensen, Håkan Rothén, Rikard Andersson, Björn Flink, Mikael Andersson, Bo Cegrell, 5.

Skönhetspriset i seniorklassen tilldelades Frans Borm. Holland (han deltog utom tävlingen) för partiet mot Caspar Carleson, i juniorklassen till Dan Egerland för partiet mot Håkan Tjärnemo (se partiavd.)

Ulf Andersson – förste schackspelare med konstnårsbelöning

Det smått historiska regeringsbeslutet om konstnårslön till en schackspelare fattades den 8/4 1976.

Frågan är väl om inte detta beslut glädjer alla svenska schackspelare i lika hög grad som det glädjer Ulf själv. Eller, för att citera några rader ur Birger Öhmans uttalande i Dagens Nyheter:

– Det här beslutet är naturligtvis en skön sak för Ulf men det är också en strålande sak för schacket. Det innebär att vi får rå om Ulf mer än hittills och vi behöver honom verkligen, inte minst som det ideal för våra unga spelare som han visat sig vara. Dessutom får naturligtvis denna andliga sport en högre status—.

(Se även TfS/2 1976).

Inte heller 34. h3 verkar rädda vit. Svart spelar g5, f5, g4 och efter bondeavbyten faller aningen vits g2 eller d3.

34. — Kf7 35. Ke3 f5 36. Kf4 Kg6 37. Ke3

Eller 37. g×h4 Kh5 38. Kg3 f4†

37. — Kh5 38. Lb4 g5 39. Kf2 La2 40. La3 Lb1 41. Ke2 La2 42. Lc1 Le6

Svart har kommit på rätt idé och diagonal. Nu är han beredd till det avgörande genombrottet f5—f4, då g4† ju kan besvaras med L×g4.

43. Kf2 Le8 44. d5

Bonden på d3 och därmed fältet e4 går ju ändå förlorat.

44. — c×d5 45. d4 f4 46. g×f4 g4 47. Kg2 Lf5 48. Kf2 g×f3 49. K×f3 Le4† 50. Kf2 Kg4 51. Lb2 K×f4 52. Lc1† Kg4 53. Lb2 c6 54. Lc1 Kh3 55. Kgl Lg6 56. Kh1 Lh5 57. Kgl Ld1

Vit gav upp eftersom det senaste dragtvånget medför intåg av svarts kung t.ex. 58. Lb2 Kg4 59. Kf2 Ke4 60. Ke1 Lh5. 0—1

Anm. för TfS av
Gunnar Johansson

Nr 49 ENGELSKT

Uhlmann — Karpov

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. Sf3 b6 4. e4 Lb7 5. De2 Lb4 6. e5 Sg8 7. d4 Se7 8. Dd3 d5 9. e×d6 c×d6 10. a3 L×c3 11. D×c3 Sd7!

Mer elastiskt än 11. — 0—0, som skedde i 7 mp Kortjnoj—Karpov 1974. Jf. komm. i TfS nr 2 för i år, partiet Romanisjin—Petrosjan.

12. Le2 Tc8 13. 0—0 0—0 14. Lg5

Det var tydligen med detta drag som Uhlmann hoppades kunna spela på vinst och lura Karpov på turneringssegern. Partiet gick i sista rond, poängställning: Karpov 11,5, Uhlmann 11.

14. — h6 15. Lh4 De8! 16. Lg3 Sf5 17. Lf4 b5!

Så var det med det centrum och den spelöppningsfördelen. Uhlmanns nyhet var inte mycket värd.

18. Ld3 De7

Även 18. — L×f3 ger fördel för svart.

19. L×f5 e×f5 20. Tfe1 Df6

I denna ställning bjöd Uhlmann remi, inte Karpov, som tidigare uppgivits. Detta faktum bedömdes så viktigt av östliga nyhetsmedia att man ett par veckor efter turneringens slut lät det gå ut via telegrambyråerna. Karpov avböjer remi, fast det skulle säkra turneringssegern! Det blev säkert klapp på axeln av Botvinnik vid hemkomsten.

21. d5 T×c4 22. D×f6 S×f6 23. L×d6 Tfc8 24. Le5 S×d5 25. Sd4?

Förmodligen lätt skakad av avböjandet ger sig Uhlmann in i förvecklingar som han beräknat slarvigt. Bättre 25. b3 med goda motchanser.

25. — f6

26. S×f5

Inte var det med tanke på detta drag som Uhlmann spelade 25. Sd4. Kanske hade han tänkt spela 25. b3 för att efter 25. — Tc3 26. S×b5 T×b3 försöka 27. Tab1 men missat poängen 27. — T×b1 28. T×b1 f×e5 29. Sd6 Sc3! T.ex. 30. Tb3 Se2† 31. Kf1 La6.

26. — f×e5 27. Sd6 Sf4!

Bortsättning?! Nej, i stället en exakt beräkning av möjligheterna i slutspelet med T+S som uppkommer. Spel med T mot L+S är alltid lite chansartat, så bort det.

28. S×b7 Sd3 29. Sd6 S×e1 30. S×c4 Sc2 31. Sd6 Td8 32. Sb7 Td2

Den lustiga "desperadomanövern" (kombinationer kräver offer) är slut och Karpov har fått rätt. Svarts T+S visar upp ett imponerande samspel och leker hem vinsten.

33. Tc1 Sd4 34. Tc8† Kh7 35. h4 T×b2 36. Ta8 Se2† 37. Kh2 Sf4 38. Kgl Sd3 39. Sd6 S×f2 40. T×a7 Sg4 41. g3 Se3

Angrepp och försvar på en gång. Vit har ännu inte kommit i närheten av svarts kung med sitt batteri medan svarts bit för bit skjuter bort vits kungställning. Lägg märke till garderingen av g7: Tg2+×g3.

42. Kh1 Kg6 43. Tb7 Td2 44. S×b5 Sf5 45. g4 S×h4 46. Kgl Tg2† 47. Kf1 T×g4 48. Ta7 Sf5 49. a4 h5 50. a5 h4 51. Ta8 h3 0—1

Anm. för TfS av
Gunnar Johansson

Nr 50 FRANSKT

Reshevsky — Vaganjan

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 Sf6 4. e5 Sfd7 5. f4 c5 6. c3 Sc6 7. Sdf3 Da5 8. Kf2 Le7 9. Ld3 Db6 10. Se2 f6 11. e×f6 L×f6 12. Kg3 c×d4 13. c×d4 0—0 14. Te1 e5! 15. f×e5 Sd×e5 16. d×e5 Lh4†! 17. K×h4 T×f3 18. Tfl Db4† 19. Lf4 De7† 20. Lg5 De6 21. Lf5 T×f5 22. Sf4 D×e5 23. Dg4 Tf7 24. Dh5 Ke7 25. g4 Sg6† 26. Kg3 Ld7 27. Tae1 Dd6 28. Lh6 Taf8. Vit överskred här betänketiden. 0—1

Seriematch Charlois 1 — DESISCO — Watergraafsmeer

Nr 51 SKOTSKT

Westerfeld — Eslon

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. d4 e×d4 4. c3 d3

Beskedligt, men rätt så bra då svarts pjäser får en harmonisk utveckling (Lc5, d6, Sge7, 0—0 osv.) Att anta gambiten går givetvis bra, men svart måste vara försiktig. T.ex. 4. — d×c3, 5. Lc4 Sf6 6. S×c3 Lb4 och nu, 1) 7. e5 d5 8. Lb3 Se4 9. 0—0 L×c3 10. L×d5 Lf5 11. b×c3 S×c3 12. L×c6† b×c6 13. De1

2) 7. 0—0 L×c3 8. b×c3 d6 9. e5 S×e5 10. S×e5 d×e5 11. Db3 De7 12. La3 c5 13. Lb5† Ld7 14. L×d7† D×d7 15. L×c5 Dc6 16. La3 Sd5 17. Tae1 0—0 18. T×e5 The8 = Menvielle — Medina, Las Palmas 1972.

5. L×d3 Lc5 6. 0—0 d6 7. h3

Onödigt, bättre manövern Sbd2, Te1, Sf1, Sg3 osv.

7. — Se7 8. Sb1—d2 a6

Vit hotade 9. b4 Lb6 10. Sc4 och det finns inget tillfredsställande försvar mot 11. a4

9. Sb3 La7 10. Sb3—d4 Se5 11. S×e5 d×e5 12. Sf5

Här tog jag mig en lutare på 45 minuter. 12. — S×f5 är ej bra då damlöparen får svårt att komma ut. 12. — L×f5 13. e×f5 Dd7 med avsikten 0—0—0 är för riskabelt, vit ställer upp sig med Df3, Le4 och stormar sedan på med b4.

12. — 0—0! 13. Lg5(?)

Vit tror sig stå bättre och felbedömer positionen. Han borde ha varit nöjd med 13. S×e7† med lika spel.

13. — L×f5 14. e×f5 f6 15. Le3 L×e3 16. f×e3 Kh8 17. De2 c6 18. Ta1—d1 Db6 19. Le4 Ta8—d8 20. c4 Sc8

Svart står lite bättre eftersom vits löpare är dålig.

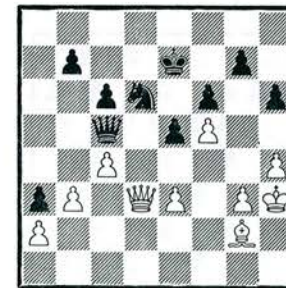
21. b3 h6 22. Kh2 De5 23. T×d8

Vit borde ha fortsatt att avvakta, tornbytena hjälper bara svart.

23. — T×d8 24. Td1 T×d1 25. D×d1 Sd6 26. Dd3 Kg8 27. g3 Kf8 28. Lf3 a5 29. Lg2 Ke7 30. De2 a4

Naturligtvis inte 30. — S×f5? p.g.a. 31. Dg4. Svart bygger vidare och vit började komma i tidsnöd.

31. Dd3 Db4 32. h4 Da3 33. Kh3 De5 34. Kh2 a3 35. Kh3?

Nu rasar det med en gång, men i långa loppet så måste väl svart vinna.

35. — e4! 36. L×e4 De5 37. Lf3 S×f5 0—1

Anm. för TFS av
Jaen Eslon

Wijk aan Zee 1976

Nr 52 KUNGSINDISK

Esilon — Lentze

1. Sf3 Sf6 2. g3 g6 3. b3 Lg7 4. Lb2 d6 5. d4 0—0

Förr brukade Timman bekämpa kungsindiskt med b3 och g3. Ända tills han upptäckte att svart här kan få bekvämt spel med 5. — c5! På 6. d5 kan b5 följa. Efter 6. Lg2 c×d4 7. S×d4 d5! står svart bra, och 6. d×c5 Da5† är inte heller några problem.

6. Lg2 Sb8—d7 7. 0—0 e5 8. d×e5 Sg4 9. c4 Sd7×e5(?)

Mycket bättre är 9. — d×e5. Efter textdraget får vit snart klar positionsfördel.

10. S×e5 S×e5 11. Sc3 Ld7

Eftersom 12. L×b7? ej går för 12. — Tb8 följt av 13. — S×c4.

12. Dd2 Lc6 13. Sd5 Te8 14. h3 a5 15. f4 L×d5 16. c×d5 Sd7 17. L×g7 K×g7 18. e4 Df6 19. Kh2

Vit förbereder e5 och då måste kungen skyddas från en eventuell schack på b6.

19. — Sc5 20. Ta1—e1 Kg8 21. e5 Dg7 22. e6!

Svart är hjälplös och måste rätta sig efter vits drag.

22. — f×e6 23. d×e6 c6

Om nu 24. D×d6 så klarar sig svart med 24. — De7.

24. f5! g×f5 25. T×f5 T×e6?

26. T×e6?

Här missade jag 26. T×c5! med direkt vinst.

26. — S×e6 27. D×d6 Sg5?

Bättre var 27. — Sf8 även om svart står risigt.

28. h4 Sf7 29. De6 h6 30. Lf3 1—0.

Anm. för TFS av
Jaen Eslon

Nr 53 JUGOSLAVISKT

Esilon — Herman

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Le2 Lg7 5. h4 c5 6. d×c5 Da5 7. Dd3 Ld7 8. c×d6 Sa6 9. d×e7 Sb4 10. Dd1 S×e4 11. S×e4 S×c2† 12. Kf1 S×a1 13. Lg5 f6 14. L×f6 L×f6 15. S×f6† K×e7 16. D×d7† K×f6 17. Dd6† Kf7 18. Lc4† Ke8 19. Th3 Sc2 20. De6† Kd8 21. Td3† Kc7 22. Dd6† 1—0

Nr 54 NIMZOINDISK

Ripley — Esilon

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. Lg5 h6 5. Lh4 c5 6. d5 b5 7. d×e6 f×e6 8. c×b5 d5 9. e3 0—0 10. Ld3 e5 11. Se2 Le6 12. 0—0 Sbd7 13. a3 La5 14. Tc1 De8 15. e4 c4 16. Lb1 d4 17. Sa4 Tc8 18. S×d4 e×d4 19. D×d4 Sb6 20. Sc5 De7 21. L×f6 g×f6 22. S×e6 D×e6 23. De3 Dd7 24. D×h6 Ld2 25. Dg6† Dg7 26. D×g7† K×g7 27. Tcd1 Tfd8 28. Lc2 c3 29. b3 Sd7 30. g3 Se5 31. Kg2 Tb8 32. a4 Sd3 0—1

Kristallens damturnering 1976

Nr 55 ENGELSKT

Haraldsson — Bohmgren

1. c4 e5 2. Sc3 Sf6 3. g3 Lb4 4. Lg2 0—0 5. Sf3 Te8 6. 0—0 e4 7. Sd4 Sc6 8. S×c6 b×c6 9. Dc2 d5 10. e×d5 c×d5 11. b3 Lf5 12. Lb2 Dd7 13. d3 e×d3 14. e×d3 Lh3 15. Sa4 L×g2 16. K×g2 Sh5 17. Ta—c1 Dg4 18. f3 Dg5 19. Kh1 Ld2 20. f4 Dh6 21. D×d2 S×g3† 22. Kg2 Te2† 23. D×e2 S×e2 24. T×c7 S×f4† 25. Kh1 Te8 26. Lc1 Dh3 0—1

Nr 56 ENGELSKT

Nudehran — Fomina

1. c4 e6 2. Sf3 d5 3. g3 c6 4. b3 f5 5. Lg2 Sf6 6. Lb2 Ld6 7. Se5 Sbd7 8. S×d7 L×d7 9. f4 0—0 10. e3 Dc7 11. Dc2 Tac8 12. a3 a5 13. Sc3 b5 14. Se2 d×c4 15. b×c4 c5 16. c×b5 L×b5 17. Lf3 Dd7 18. 0—0 Le7 19. Tfc1 Tfd8 20. Sc3 D×d2(?) 21. D×d2 T×d2 22. S×b5 T×b2 23. Sa7 Tc7 24. Sc6 Kf7 25. S×a5 Sd5 26. Sc4 Tb3

27. Kf2 Ta7 28. Ld1 Tb8 29. Lf3 Kf6 30. h3 h6 31. g4 f×g4 32. h×g4 g5 33. f5 Sc7 34. e4 e5 35. Th1 Lf8 36. Tad1 Tb3 37. Td7 Sb5 38. T×a7 S×a7 39. a4 Tb4 40. Le2 Le7 41. a5 Ld8 42. Td1 Le7 43. Td7 Sc6 44. Sb6 Tb2 45. Sd5† Kf7 46. f6 Ke8 47. Tc7 Sd4 48. f×e7 1—0

Nr 57 CARO-KANN

Bohmgren — Svensson

1. e4 c6 2. d3 d5 3. Sd2 d×e4 4. d×e4 e5 5. Sf3 Lg4 6. Lc4 Sd7 7. c3 Sgf6 8. Db3 Sc5 9. L×f7† Ke7 10. Dc4 Sd3† 11. Kf1 Dd6 12. h3 L×f3 13. g×f3 b5 14. Db3 Sc5 0—1

Nr 58 SICILIANSKT

Fomina — Dahlin

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d3 Sc6 4. g3 g6 5. Lg2 Lg7 6. 0—0 d6 7. c3 Sge7 8. Le3 0—0 9. Sa3 Tb8 10. Sc2 b6 11. d4 Lb7 12. Dd2 Sa5 13. Se1 Sc4 14. Dc1 La6 15. Sd3 Tc8 16. Tfd1 S×e3 17. f×e3 Lh6 18. Dd2 Sc6 19. Df2 De7 20. Sf4 Sa5 21. d5 e5 1/2—1/2

EKSJÖ 1976

Karaktäristiskt för turneringssegraren var att han gärna sökte sig nya vägar i spelöppningarna för att förbrylla motståndarna och för att länka in spelet i sådana ställningstyper som han gillar. Hans tre segrar i de tre första partierna vittnar till en del härom:

Nr 59 CARO-KANN

Jaček Bednarski
Polen

Nikolai Spiridonov
Bulgarien

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sd2 d×e4

3. — g6 är ett alternativ men Spiridonovs övergång till huvudvarianten är att rekommendera.

4. S×e4 Sd7 5. Lc4 Sgf6 6. Sg5 e6 7. De2 Sb6

8. — Le7? 8. S×f7 och vit vinner.

7. — Sd5 8. Sf3 Le7 9. 0—0 h6 10. Se4 0—0 11. Lb3 ger vit fördel, Tarve—Randvir, Sovjet 1961.

8. Ld3

Riktat mot textfortsättningen för att ha tillfälle till b2—b4 i vissa lägen.

8. — h6

8. — D×d4? 9. Sf3 Dd5 10. 0—0 ger vit fördel.

9. S5f3 c5

9. — Le7 10. Ld2 Sbd5 11. 0—0—0 Sd7 12. a3! följt av 13. c4 favoriserar vit.

10. d×e5 L×c5

10. — Sbd7 11. b4 b6! är en bra aktiveringsplan för svart bara han ser upp för den lömska fällan 12. Sd4 b×c5 13. Sc6 Db6 14. D×e6† f×e6 15. Lg6 matt.

11. Se5 Sbd7!

Kampen gäller fältet e5. 11. — 0—0 12. Sgf3 Sbd5 13. a3 b6 14. g4 Lb7 15. Tg1 Sd7 16. g5 ger vit fördel, Darga—Filip, Tel Aviv 1964.

12. f4

Normalt spelas 12. Sgf3 och svart har goda chanser till utjämning p.g.a. tillgång till fältet d5 för sin dam. Bednarski deklarerar med sin nyhet att han spelar på vinst.

12. — S×e5 13. f×e5 Sd7 14. Sf3

Som kompensation för den försvagade diagonalen g1—a7 har vit mer terräng och den halvöppna f-linjen.

14. — Dc7 15. Lf4 b6 16. Tfl Lb7 17. Lg3 0—0—0 18. 0—0—0 Sb8 19. Sd2 Sc6 20. Sc4 Kb8

20. — Sd4 21. Dg4

21. Sd6 L×d6 22. e×d6 Dd7 23. Lb5

Det hotar a2—a4—a5, överföring av torn till damflygeln via f3 och Lf2.

23. — f6 24. Tf3

Fortsättningen 24. Dg4 med hotet Da4 är också intressant.

24. — e5 25. Tc3 The8

Syftet är att spela Te6 för att vinna d6-bonden.

26. Dc4 Tc8 27. Da4 Te6

Det finns inga förnuftiga befrielseförsök. Det hotar Lf2 och Ta3.

28. Dg4

Hotet är nu Lc4.

28. — Td8

28. — h5 29. Dh3

29. L×c6 L×c6 30. T×c6 D×c6 31. D×e6

D×g2 32. d7 Db7 33. De7 Dc7 34. D×g7 Kb7
35. De7 1—0

Anm. för TFS av
Jan Berglund

Nr 60 SICILIANSKT PARTI

Jaček Bednarski
Polen

Göran Andersson
Sverige

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3
a6 6. Lc4 e6 7. Lb3 b5!

Dragets mening är inte enbart det primitiva hotet b5—b4 utan ett försök att öka trycket mot e4 genom att b4 hotar och plats åt löparen lämnas på b7 utan att b8-springaren skärmar av långa diagonalen. Dessutom kan dam-springaren hjälpa till från c5 dit den kommer via d7. Vit bemöter denna strategi bäst genom att underlätta försvaret av e4 och istället satsa på angrepp.

— Jag är alltid rädd när jag spelar den här varianten, förklarade Bednarski. Visserligen är jag kombinationsspelare men jag tror svart har försvarsmöjligheter.

8. 0—0 Le7

8. — b4? innebär att svart kommer efter i utvecklingen: 9. Sa4 S×e4 10. Tfe1!

8 — Lb7 tillåter vit att skaffa sig tryck i centrum: 9. Te1 Sbd7 10. Lg5 men svart har goda försvarsmöjligheter efter 10. — h6 11. L×f6 S×f6.

8. — Sbd7 9. f4 Sc5 är godtagbart för svart.

9. f4 0—0

9. — b4 med bondevinsten 10. Sa4 S×e4 i sikte är inte att rekommendera. Det kan följa 11. f5 e5 12. Ld5 eller 11. — d5 12. f×e6 f×e6 13. Dg4 Lf6 14. S×e6

Fortsättningen 9. — b4 10. Sa4 Dc7 leder också till vit fördel: 11. e5! d×e5 12. f×e5 D×e5 13. Lf4! De4 14. Dd2 Lb7 15. Tae1.

10. e5

Typiskt Bednarski. Bonden blir svag i ett eventuellt slutspel men den här varianten leder sällan till så långa partier. 10. a3 är mer positionellt, men Bednarski spelar ogärna sådant. Han hyllar helst Laskers principer med bl.a. "angrepp från ingenting".

10. — d×e5 11. f×e5 Sfd7

11. — Lc5 är ej bra p.g.a. 12. Le3! Sc6 13. S×c6 L×e3† 14. Kh1 Dc7 15. e×f6 D×c6 16. Sd5!

12. Dh5

Här står damen bra tills vidare. Svart bör ej jaga bort den med g6 ty då blir hans kungsställning lättare att komma åt.

12. Df3 besvaras starkt med 12. — S×e5!
13. D×a8 D×d4† 14. Kh1 S8c6.

Efter 12. Lf4 tar svart kontrollen över långa diagonalen med 12. — Sc5!

12. — Sc6 13. S×c6 Db6† 14. Kh1

Vanligast är 14. Le3 D×c6 15. Kh1 Lb7 16. Tf3 etc.

14. — D×c6 15. Tf3 Lb7 16. Lf4

Bednarskis idé. Nackdelen med draget är att fältet c5 ej är kontrollerat då Tg1 senare blir nödvändigt.

16. Le3 leder in i normala fortsättningen 16. — Lc5 17. Te1 a5 18. a4 b4 19. Sb5 L×e3 20. Te×e3 Sc5 med lika spel enligt Gheorghiu-Polugajevski, Petropolis 1973.

16. — Sc5

En annan möjlighet är 16. — b4 17. La4 Dc7

17. Tg1

För att befria Tf3 från garderingen av g2.

17. — Se4 18. Sd1!

För att gardera punkten f2. Springarbyte skulle betyda att svarts dam kommer till kungsflygeln.

18. — Tad8 19. Se3

19. Th3 h6 20. L×h6?? T×d1 följt av 21. — Sf2†.

19. — Lc5 20. Dh4

Täcker f2. Tf3 är nu befriad.

20. — Sd2

För att ställa damen på e4.

21. Tg3 Se4

21. — De4? 22. Df6.

22. Th3 h5

Bonden är tabu p.g.a. Sf2 matt. 22. — h6 strandade på 23. L×h6

23. Tf1?

Ett onödigt slentriandrag i tidsnöden. 23. c3 följt av Lc2 vore säkert bäst då 23. — Le7 24.

Del g5 är riskabelt. Eventuellt är 23. Sg4 också spelbart.

23. — g6 24. Lh6 rfe8

Bednarski är sin vana trogen i kraftig tidsnöd. Taktiskt riktigt vore därför det komplicerade draget 24. — Td2 med möjligheten 25. L×f8 L×e3 26. T×e3 Sg5 men vit spelar kanske 25. Thf3. Eftersom 24. — L×e3 med fördel kan besvaras med 25. T×e3 var nog trots allt 24. — Td2 det minst dåliga.

25. Thf3 Td7 26. c3

Nu öppnas möjligheten Lc2 med offerhot på g6. Svart har inga försvar.

26. — Sd2 27. Df6 Lf8 28. L×f8 T×f8

28. — K×f8 29. Dh8† Ke7 30. T×f7† Kd8 31. D×e8† K×e8 32. Tf8† Ke7 33. Tf7 matt.

29. L×e6 S×f3 30. D×g6† Kh8 31. D×h5† Kg7

31. — Kg8 32. Dg4† följt av L×d7.

32. Sf5† 1—0

Anm. för TFS av
Jan Berglund

Nr 61 RYSKT PARTI

Heikki Westerinen
Finland

Jaček Bednarski
Polen

1. e4 e5 2. Sf3 Sf6 3. d4 S×e4 4. d×e5

Det vanligaste är 4. Ld3 d5 5. S×e5

4. — d5

4. — Lc5 ger vit det bättre spelet efter 5. Dd5.

5. Le3

Detta och nästa drag är ett försök att vänta ut svarts damspringares intentioner innan vit-fältslöparen flyttas.

5. Sbd2 kan besvaras med såväl 5. — Lc5 som 5. — Sc6. Det vanligaste är dock 5. — Sc5. I samtliga fall med lika spel.

5. — Lg4 6. Sbd2 Sd7

Enda nackdelen med denna springarplacering är att a7 senare blir svag.

7. Le2 De7!

För att skärpa spelet.

8. 0—0 0—0

Poängen! e5-bonden går förlorad. Visserligen på bekostnad av a7-bonden, men en central bondeplacering är att föredra såväl i mittspelet som i slutspelet. Dessutom får vit hela tiden se upp så att löparen på a7 inte blir fångad med b6.

9. L×a7 S×e5

I detta läge strandar 9. — b6 på 10. La6 matt.

9. — L×f3 skulle ge vit motspel i och med att han då har löparparet.

Denna mystiska spelöppningsbehandling har krävt mycken eftertanke. Sålunda hade t.ex. Bednarski redan förbrukat 1 timme och 45 minuter. Westerinen var inte långt efter.

10. S×e5 L×e2 11. D×e2

11. Sc6 L×d1 12. S×e7† L×e7 13. Ta×d1 b6 förlorar pjäs.

11. — D×e5 12. c4

Strategiskt riktigt. Vit vill öppna för angrepp mot svarts kung samt ta bort gardering av Se4. 12. f3 hade besvarats med 12. — Ld6.

12. — Ld6 13. Sf3

13. f4 ger följande möjligheter: 13. — D×b2 14. Dg4† Td7 15. c5 Da3 16. c×d6 D×a7† 17. Kh1 g6 18. f5 Te8 eller 18. d×c7 f5.

13. — Dh5

Hotar 14. — L×h2†.

14. Dc2 The8

Det lockande 14. — g5 ger visserligen svart de bättre utsikterna efter 15. c×d5? g4 16. D×e4 g×f3 då instängningen 17. — b6 hotar men vit kan spela 15. Tad1 g4 16. T×d5 f5 17. Se5 med oklart spel även om vits pjäser står osäkert. Vit kan även spela 15. Tf1† för att eliminera matthotet mot h2.

Spelet går lite snabbare nu. Bednarski har använt 2.05.

15. Tfd1

Nu ger 15. cxd5 ingenting då springaren på e4 är garderad.

15. — dxc4 16. Tac1

Här bjöd Westerinen remi.

Fortsättningen 16. Td4 gav ingenting för t.ex. 16. — f5 17. Txc4? Sd2. Däremot hotar samma idé nu.

Efter en total betänketid av 2 timmar och 19 minuter avtog Bednarski remianbudet. Han hade nu 24 drag att göra på 11 minuter i en komplicerad ställning där han hela tiden balanserar på undergångens brant.

16. — Lf4

Fortsättningen 16. — g5 17. Td4 g4 18. Txc4 Td7 19. Txe4 eller 18. — Te7 krävde för mycket tid för att Bednarski skulle våga ge sig in på det.

17. Le3

Nödvändigt! 17. Txd8+ Txd8 18. Td1 strandar på 19. Lxh2+ och 18. Te1 på 18. — Sd2 19. Sxd2 Txd2.

Efter ytterligare 2 1/2 minut kom....

17. — Lxe3 18. fxe3 Txd1+

Ett typiskt tidsnödsdrag.

19. Dxd1

19. Txd1 besvaras med 19. — Sd6 och angrepp mot e3.

19. — Dc5 20. Sd4 Sd6

Balansakten är i full gång. 5 minuter kvar för 20 drag.

21. Tc3 f5

Säkerhetsåtgärd. Vits damschack på g4 är obehaglig att hålla reda på i tidsnöden. Dessutom hotar framstötten f4 i vissa lägen, e3 är vits svaga punkt.

22. Ta3 g6 23. Kf1

Svart har ett sunt utgångsläge för slutspel. Om vit försöker starta ett angrepp med 23. Da4 följer 23. — f4 24. Da8+ Kd7 25. Da4+ b5

23. — h5

För att behålla garderingen av fältet g4 efter ett ev. f4.

24. Df3 Kb8

Det hotade Dg3. 3 minuter kvar.

25. Dd1 Te4

Hotet f4 växer sig allt starkare.

26. Da4 Kc8 27. Da8+ Kd7 28. Dg8 f4

Två minuter kvar.

29. Ta8

På 29. Dxg6 vinner 29. — fxe3

29. — Dg5

Det flyter fint för svart. Matthotet garderades smidigt.

30. Dg7+ De7 31. Dxg6

Efter dambyte hotar svart avslaget fxe3 med vinstspel. I minut kvar.

31. Dxg6 Txe3 32. Sf3 Td3 33. Se1 Td1 0—1

Anm. för TfS av
Jan Berglund

LAS PALMAS 1976

Nr 62 SICILIANSKT

Padron—Geller

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lc4 e6 7. Le3 Le7 8. De2 Sxd4 9. Lxd4 0—0 10. 0—0 Da5 11. Kb1 Ld7 12. f3 Tfc8 13. g4 b5 14. Lxb5 Tab8 15. Lxd7 Sxd7 16. Dd2 Da6 17. b3 Se5 18. Lxe5 dxe5 19. Dd3 Da3 20. Ka1 Dc5 21. Kb2 Da3+ 22. Ka1 Dc5 23. Kb2 a5 24. a4 Da3+ 25. Kb1

25. — Txb3+ 26. cxb3 Dxb3+ 27. Ka1 Txc3 28. Dd8+ Lf8 29. Td2 Tc4 30. Tb2 Txa4+ 31. Kb1 Dxf3 32. Te1 Da3 33. Tee2 Td4. 0—1

Nr 63 ENGELSKT

Geller—Debarnot

1. e4 e5 2. Sc3 Sc6 3. g3 Sf6 4. Lg2 Lb4 5. Sd5 Sxd5 6. cxd5 Se7 7. Sf3 Ld6 8. e4 c6 9. d4

cxd5 10. dxe5 Lb4+ 11. Ld2 Lxd2+ 12. Sxd2 d6 13. exd6 Dxd6 14. 0—0 Le6 15. exd5 Sxd5 16. Se4 Db4 17. Sg5 0—0 18. Sxe6 fxe6 19. De2 Sc7 20. Ta-c1 Kb8 21. De5 Td7 22. Tfd1 Thd8.

23. Dxe7+

1—0

Nr 64 HOLLÄNSKT

Fraguela—Larsen

1. Sf3 b6 2. b3 e6 3. Lb2 f5 4. e3 Sf6 5. Le2 Lb7 6. c4 a5 7. 0—0 a4 8. d3 axb3 9. axb3 Txa1 10. Lxa1 Lb4 11. Sc3 0—0 12. Sa2 Ld6 13. Lc3 Sc6 14. b4 Se7 15. Sc1 Sg6 16. Sb3 De7 17. Dd2 Sg4 18. g3? h5! 19. c5 bxc5 20. bxc5 Lxc5 21. h3 Sf6 22. Sxc5 Dxc5 23. Lb4 Dd5 24. Lxf8 Se5!

25. e4 Sxe4! 26. De3 Sd2!

0—1

Öppna SM 1976

Nr 65 ENGELSKT

F. Borm (NL) — Carleson

1. c4 e6 2. Sf3 d5 3. g3 Sf6 4. Lg2 dxc4 5. Sa3 Lxa3 6. bxa3 a6 7. 0—0 0—0 8. a4 b5 9. Lb2 Lb7 10. axb5 axb5 11. Db1 Sd5 12. h4 h6 13. Ld4 Sc6 14. Le5 Sce7 15. Dxb5 La6 16. Db2 Te8 17. Tab1 Sb6 18. Se5 Sed5 19. Tfc1 c3 20. dxc3 Sa4 21. Da3 Lxe2 22. e4 Sac3 23. Db3 Sxb1 24. cxd5 exd5 25. Sxf7 Sd2 26. Sxh6+ Kh7 27. Dc2+ Se4 28. Sf7 Dd7 29. Sg5+ Kh8 30.

Lxe4 dxe4 31. Dxe2 g6 32. Db2+ Kg8 33. Db3+ 1—0.

Nr 66 SICILIANSKT

M. Sverin — L. Karlsson

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Le7 8. Df3 Dc7 9. 0—0—0 Sbd7 10. g4 0—0 11. Lh4 b5 12. g5 Se8 13. Lh3 Sb6 14. f5 b4 15. Sce2 d5 16. exd5 Lb7 17. f6 Lxd5

18. fxg7 Lxf3 19. exf8D+ Kxf8 20. Sxf3 De4 21. Sed4 Dxa2 22. Se5 Da1+ 23. Kd2 Dxb2 24. Ke3 Sd6 25. Kf3 Te8 26. Td3 Te5 27. Lg3 Td5 28. Thd1 Da2 29. Sec6 e5 30. Sxe5 Txe5 31. Se6+ Txe6 32. Lxd6+ Txd6 33. Txd6 Dxc2 34. Td8+ Ke7 35. T8d4 g6 36. Te1+ Kf8 37. Td8 Kg7 38. Tee8 Dc3+ 39. Ke2 h6 40. Tg8+ Kh7 41. Tg8 Dc4+ 42. Kd1 hxg5 43. Le8 Kg7 44. Tg8+ Kf6 45. Td6+ Ke7 46. Tdd8 b3 47. Tde8+ Kf6 0—1.

Juniorer

Nr 67 JUGOSLAVISKT

C-M Björk — D. Egerland

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Sf3 Lg7 5. h3 0—0 6. Le2 Sa6 7. Le3 c5 8. dxc5 Da5 9. cxd6 Sxe4 10. dxe7 Te8 11. 0—0 Sxc3 12. bxc3 Lxc3 13. Tb1 Txe7 14. Lb6 Da4 15. Lb5 De4 16. Dd8+ Kg7 17. Tbe1 Df4 18. Txe7 axb6 19. Sg5 Dxc5 20. Txf7+ Kxf7 21. Dxc5 Le6 22. Df4+ Lf6 23. Lc4 Lxc4 24. Dxc4+ Kg7 25. Db5 Sc5 26. Dxb6 Te8 27. Td1 Kf7 28. Db5 Te6 29. a4 Le7 30. a5 Ke6 31. Dc4+ Kf6 32. Dh4+ Kf7 33. Dxb6+ Kf6 34. Te1 Se6 35. Dh8+ Kf7 36. Db2 Sc5 37. Db5 Ld6 38. Td1 1—0.

Nr 68 SICILIANSKT

D. Egerland — H. Tjärnemo

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 g6 6. f3 Lg7 7. Le3 Sc6 8. Dd2 0—0 9. Le4 Ld7 10. h4 h5 11. Sd5 Se5 12. Lb3 Sxd5 13. Lxd5 Dc7 14. g4 hxg4 15. h5 gxh5 16. Lh6 e6

17. T×h5 Sg6 18. 0—0—0 e×d5 19. L×g7 K×g7 20. Dh6† Kf6 21. Dg5† Kg7 22. Sf5† L×f5 23. e×f5 Th8 24. f6† Kf8 25. T×h8 S×h8 26. Te1 1—0.

Från internationella stor-turneringar

SKOPJE

1. Karpov 12½ 2. Uhlmann 11, 3. Timman 10, 4—5. Kurajica och Tarjan 9, 6. Velimirovic 8½, 7. Adorjan 8, 8—10. Ivkov, Matanovic och Vaganjan 7, 11—12 Sofrevski och Nicewski 6, 13—14 Reshevsky och Ivanovic 5½, 15. Georgievski 3½, 16. Jancev 3. Karpov vann 10 partier och spelade remi i fem — det är sådant som kallas världsmästar-takter!

LAS PALMAS

1. Geller 10½, 2. Larsen 10, 3—4. Robert Byrne och Hübner 9½, 5—7. Portisch, Tsejkovskij och Gheorghiu 9, 8. Sigurjonsson 8½, 9. Rogoff 8, 10. Dabernet 7½, 11. Henandez 6, 12—14. Padron, Fraguela och Rodriguez 5½, 15. Bellon 4½, 16. Menvielle 2½.

VINKOVCI

1—2. Hort och Sax 10½, 3—4. Potugajevskij och Tringov 10, 5. Balasjov 9½, 6—8. Ivkov, Sosonko och Kovacevic 9, 9. Kurajica 8½, 10. Hulak 8, 11. Bertak 6½ etc. 16 deltagare.

LONE PINE (Louis D. Statham)

1. Petrosjan 5½, 2—10. Christiansen, Smyslov, Panno, Najdorf, Quinteros, Miles, Rogoff, Forintos, Browne 5 etc.

Det spelades 7 ronder Monrad med närmare 60 deltagare, däribland 11 stormästare och 10 IM. Det var sjätte året i följd som Statham finansierade denna turnering, som växer i kvalitet oavbrutet. Det gör även priserna. Petrosjan belönades med \$ 8.000:— för sin seger. 2:a till 10:e pristagarna (enligt ovan) lär väl vara

rätt tillfreds med sina priser på ca \$ 1500:—. Något bittert måste det väl dock varit för den starka sextet som hamnade på 4½ poäng (Grefe, Shamkovich, Weinstein, Bisguier, Brasket och Ervin) som vardera fick 66 dollar och 67 cent. Sammanlagd prissumma \$ 20.000:—.

SSKK

Segsliten SM-strid

Eric Nordström, Bandhagen, som vann korr-SM för 10 år sedan, har stora möjligheter till en ny titel i SM 1975 som nu är inne i sitt slutskede. Ende kvarvarande konkurrent är Stefan Ivarsson, Lund, vars kvarvarande parti mot Nordström är avgörande. Ivarsson har ytterligare ett parti kvar och måste vinna även det för att ta titeln från Nordström.

Nordström har 10½ (1), Sune Hjort, Sundsvall 10, Kjell Krantz, Lund 9½ och Ivarsson 8½ (2).

Kvalificerade att delta i SM-gruppen i höst är följande gruppsegrare i mästar-klassgrupper -74: Björn Tornefjell, Norrköping, Willy Pettersson, Norrköping, Johnny Ivarsson, Stockholm, Birger Melander, Kramfors. Dit har även hunnit kvalificera sig Åke Carlsson, Göteborg, segrare i M 1/75.

Hans Stork, Malmö, har kvalificerat sig till mästar-klassen.

SM för oldboys 1977 har startat med 27 deltagare indelade i tre semifinalgrupper. De tre främsta i varje grupp går till final.

SM-finalen för oldboys 1976 startar 15 augusti. Hittills klara för denna final är Gerhard Arfwedson, Stockholm, Ivar Karlsson, Johanneshov, Bertil Johansson, Norrtälje, Erik Wihlén, Hägersten, Werner Grosse, Växjö, Gunnar Bruce, Ankarstrum. Denna deltagarlista skall kompletteras med segraren i semifinal 6 som ännu inte är färdigspelad.

SSKK har till denna oldboysfinal inbjudit övriga nordiska länder att delta med vardera en representant. Hittills har Danmark anmält Axel Nielsen, Odense (13 danska mästerskap!) och Finland Armas Björkqvist, Tampere. Vi väntar nu besked från Norge och Island vilka som skall representera dessa länder i finalen.

SSKK-bulletinen utkommer sex gånger årligen. Bulletinen har numera en fyllig partiavdelning med kommentarer av våra främsta mästare. Årsprenumeration 14 kr till pg 52052—8.

Magne Malmberg

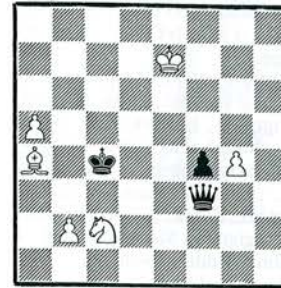
STUDIER

Red. A. Hildebrand, Uppsala och P. Perkonjoja, Turku.

Originalbidrag och lösningar till Pauli Perkonjoja, Parolastigen 12 B 20, SF-20360 Åbo 36, Finland.

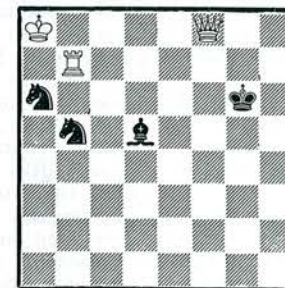
Tre svenska studier ur Fide-albumet 1914—1944/III

1893 Gustaf Ling
Politiken 1917

Vinst

1894 Liss Karlsson
1 Pr. Sveriges SF 1927

Vinst

1895 Sigurd Clausén
Tidskrift f. Schack 1929

Vinst

Retrospektivt Fide-album

För någon månad sedan utkom FIDE:s tredje retrospektiva album för problem och studier 1914—1944. De tidigare två delarna 1914—1944/I innehållande enbart tvådragare och 1914—1944/II innehållande ortodoxa tre- och flerdragare utkom redan för flera år sedan. Den tredje delen 1914—1944/III, som innehåller fantasiproblem (hjälp-matter, självmatter m.m.) samt studier, föreligger alltså nu och är alltså av största intresse för alla studieintresserade. Medan fantasidelen innehåller 370 kompositioner, förfogar studierna över 435 diagram. Dessa skall alltså representera det bästa som gjorts på området inom denna tidrymd.

När man bläddrat igenom albumet (pris inb. 38:50, häftat 33:50) ser man att den svenska och även nordiska studiekompositionen är oväntat rikligt representerad. På Sveriges lott faller inte mindre än 17 alster, Finland 19, Danmark 2, Norge 2 och Island 1 studie. Summa sammanlagt 41 studier dvs. nästan 10 % av alla i albumet publicerade. Och därmed (åtminstone kvantitativt) kan man vara nöjd, även om man tycker att det fanns en del kvalitativt bättre alster som borde ha kommit med i s.f. en del andra mindre goda eller några bevisligen inkorrekt sådana.

För Sveriges del är det av stor betydelse att man uppmärksammat våra författares bidrag till studiekonsten, allra mest som (och detta blir vi aldrig trötta på att upprepa) vi alltför saknar en bok om den svenska studiekonsten.

Till skillnad från finnarna, som redan utgivit tre studiesamlingar av sitt lands studiekomponister, är vi synnerligen dåliga på att förvalta vårt kulturarv. (Kära kollegor i Sveriges SF:s ledning — låt oss inte glömma, att schacket numera blivit upphöjt till kultur i vårt land!)

Men låt oss återvända till albumet. Av de svenskar vi hittar där är självfallet Ernst Holm bäst representerad. Speciellt i den första studiedelen, som omfattar kompositionerna för åren 1914—1928, där han har 6 studier. Hans sjunde opus återfinns i andra delen 1929—1944. Att Holm varit en förgrundsgestalt inom den svenska studiekompositionen är välkänt. Han var för oss ungefär av samma betydelse som Troitzkij för den ryska studiekonsten. Däremot är en annan av våra tidigaste studieförfattare Gustaf Ling ganska underrepresenterad med bara ett enda alster. Axel Åkerblom har två studier, vilket också är praktiskt taget allt han faller in under. Han har varit en praktiskt taget allt han komponerat i studieväg under den tiden (utom möjligen en del "spaltstudier" för olika tidningsspalter). Axel Åkerbloms blomstrings-tid som studieförfattare började långt senare. Den ena av dessa studier har vi nyligen återgivit, medan den andra med K+L mot K+T+B har blivit "klassisk" (men är dessvärre inkorrekt). Sigurd Clausén har hedrats i albumet med fyra alster och detta kan man vara nöjd med, även om det lika gärna hade kunnat vara sex. Kjell Runquist (även av honom kan man hitta några fler goda alster), Liss Karlsson och Allan Hurtig är representerade med var sitt alster.

Den svenska "album-trion" som vi återger har vi valt ut av speciella skäl. Allt som har publicerats om den svenska studiekonsten på senare tid (sedan E. Holm utkom med en egen studiesamling 1937) är i stort sett följande: 1) En artikel om den svenska studiekonsten av A. Hildebrand i "Problems" Sverigenummer 1969, 2) Komponistgalleriet i samma "Sverigenummer" som omfattar de då verksamma studieförfattarna och tre av deras bästa alster, samt 3) En artikel av samme AH i Sveriges SF:s jubileumsbok "Schack -67" betitlad: "Svensk studiekomposition under 1900-talet". Vi har alltså inte velat återge de studier, som redan demonstrerats för världen i dessa sparsamma återspeglings av våra studieförfattares framstående insatser på studiekonstens gebit utan här valt sådana alster som inte varit med i dessa presentationer.

Gustaf Lings 1893 bjuder på det klassiska damfångsttemat: 1. Lb5† Kc5 2. b4† Kd5 3. Lc6† (saken verkar vara klar, men...) Ke5! (slås nu damen är svart patt) 4. Sd4!! (ett drag helt i bröderna Platofs stil) 4. — D×g4 5. Sf3† Kf5 6. Ld7† och nu äntligen är damen kringränd. En trevlig liten studie!

Liss Karlssons 1894 är relativt okänd, fast den en gång i tiden väckte stora debattvågor i "Schackvärlden". Vi är fortfarande osäkra på om någon enighet om dess korrekt- eller inkorrekt uppnåddes! Vad säger våra läsare och kollegan Pauli Perkonaja? Huvudvarianten är enligt författaren följande: 1. Df1! Le4 2. De2 Ld5 3. De5 Kh6 4. Dg7† Kh5 5. Dg3! Kh6 6. Dg4! Sac7† 7. Kb8 Sa6† 8. Kc8 Sd6† 9. Kd7 S×b7 10. Ke7 Sac5 11. Dh4† Kg6 12. Df6† och vinner. En högst intressant materialstudie, men de många varianterna gör att spelet blir svåranalyserat och bitvis oklart.

1895 hör till Clauséns mindre kända opus. Är det manne den långa lösningen som avskräcker? 1. Tb2† Ka6 2. a3 Ka5 3. a4 Ka6 4. a5 Ka7 5. a6 Ka8 6. a7 K×a7 7. Ta2† Kb6 8. T×a1 Kc5 9. Ta4 Kd5 10. T×g4 Ke5 11. T×g3 Kf5 12. Tg7 Kf4 13. Tg8 Kf5 14. g3 Kf6 15. g4 Kf7 16. Ta8 Kg6 17. Ta3 Kg5 18. Tg3 Kf4 19. g5 K×g3 20. g6 Kf4 21. g7 Ke4 22. g8D Ke5 23. Dc4 Kf5 24. Dd4 Kg5 25. De4 Kf6 26. Dd5 Ke7 27. Dc6 Kf7 28. Dd6 Kg7 29. De6 Kf8 30. Dd7 Kg8 31. De7 Kh8 32. Dg5 Kh7 Nu följer 33. Dg2, 34. Ke2, 35. Kf3, 36. Ke4 Kh7 35. Kf5 f1D† 38. D×f1 Kg7 39. Dg2 och vinner.

Många klassiker

Av de nordiska alstren är det mest Gunsts och Kivis skapelser som man vill uppmärksamma. Båda två är sällsynt stora konstnärer på studieområdet. Gunsts kvartett i albumet faller under den första perioden 1914–28, medan Ki-

vis fyra alster finns i den senare delen. Av övriga finska författare möter vi Dunder (den ena av hans båda kända pristagare är tyvärr felaktig), Breider, A. Ojanen, Laissaari, Ljungman, Terho, Sola, Riihimaa samt Kaila/Grotenfelt. Norge har med två studier av O. Barda – båda ganska kända "partistudier", Danmark representeras av Høeg och Fabricius-Lauritzen och Island slutligen av Joralf Henriksson, som vi någon gång tidigare – av misstag – räknat in bland de svenska studieförfattarna. Men minns vi inte fel, så var han ett tag verksam i Norge.

I övrigt är det mest ryskt i toppen, som Kasparjan, Korolkov, Kubbel, Bron, Herbstman, Gorgiev, Grigorjev, Luburkin, bröderna Platoff, Troitzkij, Simchovitj, m.fl. Av de västerländska författarna dominerar Mandler, Réti, Halberstadt, Fritz, Farago, Mattison, Lommer och givetvis Rinck, även om hans namn fallit bort i registret. Så nog är det en representativ samling studier, som detta retrospektiva album bjuder på!

En kommentar

Bo Hedlund från Lysvik har tillskrivit oss och påpekat en felaktighet i W. Proskurowskys studie 1712 i TFS 8/1974 (Kg2 Bb2 b5 – Kh4 Bb4 b7 c5 =) 1. Kf3! Kg5 2. Ke4 b6! (författaren anger här 2. — Kf6 3. Kd5 b6 4. Kc4 Ke5 5. Kb3 Kd4 6. Ka4 Kd3 7. b3 c4 8. b×c4 K×c4 patt). Ej 2. — Kf6? skriver Bo Hedlund, då svart i så fall förlorar ett tempo om vit kung går till a4. Efter 6. Ka4 Kc2 7. b3 c4 vinner nu svart. Vi kan inte se annat än att BoL tyska ha rätt i sitt påpekande.

Axel Ericsson – studiedomare 1976

Axel Ericsson från Vaggeryd har accepterat att döma TFS' internationella studietävling 1976. Vi tackar och vet att domarskapet kommer i sakkunniga händer.

GÄVLE SCHACKALLIANS

75-års jubileum med bl.a. inbjudning av åtta elitspelare till en turnering 8–14 augusti 1976. Vi inbjuder också till sju ronder schweizer, dels för seniorer och dels för juniorer.

Priser: Elit 1 000:—, 750:—, 500:— och fem hederspriser. **Sen.** 500:—, 300:—, 200:—, 100:—.

J. Hederspriser.
Anmälan: Stig Östblom, Älgpasset 9D, 803 62 Gävle.

Startavgift: Seniorer 75:—, Juniorer 40:—.

Upplysningar: Stig Östblom 026–11 42 85

Fullständig inbjudan sprides vid SM i Motala.

??? PROBLEM

Bidrag och lösningar till
LENNART LARSSON, PI 1301,
S-443 00 Lerum

13387. V. Erohin,
Leningrad (SSSR)

Matt i 2 drag

13388. Harry Andersson.
Alingsås

Matt i 2 drag

13389. Allan Thorsson.
Lindome

Matt i 2 drag

13390. Halvar Hermanson.
Unbyn

Matt i 2 drag

13391. Poul Hage.
Naestved. (Danmark)

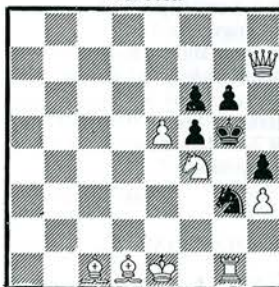
Matt i 3 drag

13392. Gustav Rohm.
Göteborg

Matt i 3 drag

13393. Cyril P. Swindley.
Dorotea

Vit börjar och tvingar svart att göra matt i 6 drag.

13394. Göte Sundman.
Jönköping (Efter O. Bonivento)

Svart börjar och hjälper vit att göra matt i 4 drag.

13395. Anders Olson.
Stockholm

Matt i 4 drag.
Maxinummer.
Dragplikt.

Lösningstävlingen: A-tävl. omfattar problemen 13390–13394. B-tävl., 13387–13389. Ett bokpris i vardera tävlingen. Lösningar senast 15–7 till L. Larsson Pl 1301, S-443 00 Lerum. Bokpristagare i lösningstävlingen i häftet 1: L-Å Svensson, Stockholm (A-tävl.) och K-G Bergwall, Motala (B-tävl.).

Problemet 13395 förtjänar att studeras ingående. I en maximumer måste svart göra sitt geometriskt längsta drag.

Lösningar till problem 13299–13307, häfte 4.

13299 (Hermanson) 1. Df7 2. De6; Df7 2. Lf7; Lc8 2. Lc6; Sc5 2. Sb6; Sc7 2. Td7; Te5 2. Sf6. Försök: 1. Lf7? Lc8! 1. Dd1? De7!

13300 (Mortensen) 1. e5 2. Df4; e5 2. dc6; Se5 2. de6. En säregen blotta. Dualförhindring genom borttagande av slagmöjlighet! (red.).

13301 (Engström) 1. Dc1 2. Le3/Tg6; g6 2. Tb2; g5 2. Ld4.

13302 (Åkerblom) 1. Db4 2. Dc5; Te5 2. d4 Kf2 3. de5; Te4 2. d3 Kf1 3 de4; Te3 2. de3 Kf2 3. e4; Td6 2. d4 Kf2 3. d5; Te2 2. Df8; Te6 2. De7. Försök: 1. Db3? Te3! 1. La6? Te3! 1. Le6? Kf1!

13303 (Grande) 1 Le2 Sb4 2. Lb5 Ka5 3. Dd8; Sc3 2. Td4 Ka5 3 Dd8; b2 2. Df4 Sb4 3. Ld1; Kb4 2. Dd2 Ka4 3. Lb5; f4 2. Td4. Före inl. Kb4 2. Df4 Kc3 3. Dd4.

13304 (Blikeng) 1. Dh5 Lc3 2. Df7 Kc8 3. Te8; Ke6 2. De8 Kd6/Kf5 3. Sb5/De4.

13305 (Åkerblom) A) 1. Se3 Le7 2. Sd5 Lc5 B) 1. Sd6 Db3 2. Se4 Le3 C) 1. Df4 Dc6 2. Ke5 Lf6 D) 1. Df6 Dc4 2. Ke5 Lf4.

13306 (Lundström) A) 1. Da3 Tg7 2. De7 Tg6 B) 1. Dc1 Kd5 2. Dg5 Tf7.

13307 (Hashavit) A) 1. d4 Th6 2. Lb3 Tb6 3. La4 Sc4 B) 1. Le6 Th4 2. Lc8 Tb4 3. La6 Sc6.

Resultat och lösningar till julpristävlingen nr 10 1975.

13358 (H. Baumann, Neuer Züricher Zeitung 1975) 1. Td6! Försök: 1. Tf2? Dd7! 1. T5f5? Dg4! 1. T6f5? Le6! 1. T5e6? Td8! 1. T6e6? Tb7! 1. Te7/Tf7? Ta4! 1. Td5? cd5! Efter 1. Tf7? visar dragen Dg4/Df5/De6/Dd7 ett vitt tornkors.

13359 (R. Baier, Basler Nachrichten, 1 pris 1975) 1. d4 hot 2. d5; Ld4 2. c4 Tc4/Lc4 3. Le6/Sd4; Td4 2. Sc5 Tc5/Lc5/Td5/Te4 3. Sd4/Te5/Le6/fe4. Försök: 1. c4? Lc4 2. Sc5 Da1! 1. Sc5? Tc5 2. c4 Tc6! 1. Sf6? Ld4! 1. Th6? g×h6!

13360 (J. Chocholous, Sachmatneho Listku, 4 pris 1925) 1. Sh6 hot 2. Lb2 Kd6 3. Sf5; e1D 2. Db2 Dc3 3. Dc3; Kf6 2. Dg1 3. Sd7 (Ke5 3. Dg7); f3 2. Dh4 3. d4.

Av 26 inkomna lösningar fanns 16 korrekta svar.

Pristagare: 1) Christer Jonsson, Hagsätra torg, 44 III, 124 47 Bandhagen, 2) Jörgen Börner, Vilh. Bjerknes vei 66, 5030 Landås, Norge, 3) Elof Wikström, Brandgatan 3 A, 942 00 Alvsbyn, 4) Thure Rydell, Hagafors, 570 03 Vrigstad, 5) Bj. Blikeng, Storengt. 15 B, 6500 Kristiansund N, Norge.

Vi gratulerar pristagarna och tackar alla lösare för visat intresse!

JÄRNVÄGSSCHACK

Internationella lagmästerskap för järnvägsmän spelades under tiden 31 mars – 7 april i York i Storbritannien. 19 nationer deltog med 6-mannalag, genom att lagen indelades i grupper kunde i sex ronder samtliga mötas inbördes, i första hand avgjorde sammanlagd partipoäng.

1. Sovjetunionen 30 poäng, 2. Bulgarien 30, 3. Polen 28½, 4. Ungern 28, 5. Jugoslavien 28, 6. Tjeckoslovakien 26½, 7. Västtyskland 21, 8. Frankrike 18, 9. Österrike 17, 10. Norge 14½, 11. Sverige 14, 12. Belgien 13½, 13. Luxemburg 13, 14. Nederländerna 12½, 15. Finland 11½, 16. Storbritannien 11½, 17. Schweiz 11½, 18. Danmark 8, 19. Portugal 5.

Det svenska laget, som toppades av Lars Sanghed, hade troligen gjort en bättre insats om ej några sjukdomsfall inträffat.

Paul Karlsson

Jubileumsschacket i Kristianstad blir följetong

Kombischacket som arrangerades av Kristianstads schackklubb och Kristianstads Sparbank i anledning av sparbankens 150 års jubileum samlade 22 deltagare i sparbankens trevliga lokaler.

Vandringspriset silverekken gick till Hakon Persson, Bromölla, som blev bäst placerad spelare från Nordskånes SF.

Prislista: 1. Tommy Blixt, Ystad 9½, 2. Conny Holst, Limhamn 9½, 3. Ingvar Jonsson, Bräkne Hoby 8, 4. Leif Svensson, Sparsör 8, 5. Per Persson, Lund 7½, 6. Hakon Persson, Bromölla 7, 7. Jan Persson, Bromölla 7, 8. Alf Isaxon, Uppvidinge 7.

Rune Hermansson

OMSLAGSDIAGRAMMET

L. A. Mitrofanov & E. L. Pogosjants: 1. d7 Tg8 2. d8T (2. d8D?, Kh6† 3. D×g8 patt) 2. — Kh4† 3. Sg6† T×g6† 4. Kf3 Tg3† 5. Kf4 och vit vinner.

I skuggan av...

Unik problembok. 2 o. 3 dragare. Fantasiproblem. Humor o. kuriosas. En fyndbok för nybörjare och mer avancerade spelare.

Pris Kr 15:—. Betala per postgiro och boken kommer i brevlådan.

Postgiro 9 39 57–9.

ANDERS E. WESTER

Fredriksdalsvägen 6 B
802 28 GÄVLE

VÄRLDSPAKET

Den rätta litteraturen

för varje schackvän:

Tio intressanta nummer

av schacktidningar från

10 olika länder

endast Kr 10:—.

Alla från 1960- och 70-talen.

Portofritt efter inbetalning till

Tidskrift för Schack

Box 7123, Göteborg 7,

Postgiro 60 46 34-6

ALLT I SCHACK

Müller: Von Element zur Planung	29:55
Praktische Schachstrategie	25:—
Coles: Dynamisches Schach	26:65
Négyesy: Schach-kombinationen	24:85
Müller: Lerne Kombinieren	30:25
Dahlgrün: Königsgambit	30:25
Müller: Botwinnik lehrt Schach	26:65
Assiac: Vergnügliches Schachbuch	30:25
Assiac: Noch Ein Vergnügliches Schachbuch	30:25
Barcza/Alföldy/Kapu: Die Weltmeister des Schachspiels. Del 1. Von Morphy bis Aljechin	30:25
Barcza/Alföldy/Kapu: Die Weltmeister des Schachspiels, del 2. Von Botwinnik bis Fischer	30:25
Euwe: From Steinitz to Fischer	55:—

MOMS OCH PORTO TILLKOMMER
STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG
Brännkyrkagatan 71 117 23 Stockholm
Tel. 08/69 42 37
Sommarbostad Tel. 0764/273 90
Postgiro 55 08 86-6

1920-talet

är nu föremål för en nostalgisk väg. TFS vill motsvara tidens krav och erbjuder:

15 olika nummer av TFS från 20-talet till Kr 15:—!

Massor av partier från Aljechins och Capablancas glansdagar!

Säljs så länge lagret räcker.

Tidskrift för Schack

Box 7123 — 402 32 Göteborg 7

Postgiro 604634-6

SKALL DU SPELA I SM?

Eller kanske kl. M? Då behöver Du veta vad Dina motståndare spelar! Det finner Du i

Ahlm/Hildebrand: SVENSKA LANDSLAGET 1974 med samtliga 260 partier från OS, landskamper m.m. 20:—

Ahlm/Hildebrand: Matchen LARSEN-ANDERSSON och SVENSKA LANDSLAGET 1975 (Nytkommen). Samtliga matchpartier utförligt kommenterade och försedda med diagram. 20:—

I öppningsväg kan Du behöva nytkomna (1975)

Suetin: LEHRBUCH DER SCHACHTHEORIE (568 s.). Samtliga spelöppningar 43:—

Matanovic m.fl.: ENCYKLOPEDI FÖR SPELÖPPNINGAR (Hittills har 2 band utkommit) å 70:—

I slutspelsväg:

Euwe: TORNSLUTSPEL (på svenska) 10:—

Averbach: ENDSPIELE 1&2 per band 32:—

För problem och studievänner rekommenderar vi nytkomna FIDE-ALBUM 1965-1967 alla slags problem- och studier

inb. 38:50 Häft. 32:50

SCHACHZENTRALE CAISSA
Box 323 751 05 UPPSALA 1

Rekvirera utan kostnad vår Katalog 1976,
Antikvariska lista 1/1976,
Schackfilatelilistan 1/1976 F.

GÖR DET SJÄLV

Formar för gjutning i cement, gips eller plast. Mycket lätt. Formarna är av specialgummi.

LEWIS no 1	Kungen	90 mm	kr 52,50	Orientaliskt	Kungen	125 mm	kr 69,50
Medeltida	"	105 mm	kr 69,50	Reynard Räven	"	180 mm	kr 139,50
Kinesiskt	"	120 mm	kr 99,00	CAMELOT	"	75 mm	kr 49,50

Priserna inklusive moms o porto. Sändes mot postförskott. Instruk. med varje order+ Katalog över våra övriga set och andra formar.

Firma LARS G LINDBOM, Hamndalsvägen
132 00 SALTSJÖ-BOO Ordertel. inform 08/747 81 35